

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པ།
ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ།

THIRD PARLIAMENT OF BHUTAN

6TH SESSION

གྲོས་ཚད་-06

Resolution No.06

ཚོགས་འདུའི་བྱ་རིམ་དང་གྲོས་ཚད་བཅུད་བསྟུས།

གནས་ལོ་ལྷགས་མོ་སྐང་ལོ་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༢༠ ལས་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༡ ཟུན།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༤ ལས་ལྷ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༢༥ ཟུན།

20th Day of the 10th Month to 21st Day of the 11th Month of the

Iron Female Ox Year

(November 24 – December 25, 2021)

ཚོགས་དཔོན་   དབང་ཕྱག་ནམ་རྒྱལ།

Table of content

Sl.No.	Topic	Page No.
1.	Proceedings of the Opening Ceremony	1
2.	Introduction and Adoption of Bills and Conventions	1
2.1.	Civil Society Organizations (Amendment) Bill of Bhutan 2021	1
2.2.	Custom Duty (Amendment) Bill of Bhutan 2021	2
2.3.	Tax (Amendment) Bill of Bhutan 2021	4
2.4.	Goods and Services Tax (Amendment) Bill of Bhutan 2021	5
2.5.	Framework Agreement on the establishment of the International Solar Alliance	6
2.6.	Fiscal Incentives Bill of Bhutan 2021	6
2.7.	Royal Bhutan Police (Amendment) Bill of Bhutan 2021	9
2.8.	First and Second Readings of the Forest and Nature Conservation Bill of Bhutan 2021	9
2.9.	Biodiversity Bill of Bhutan 2021	10

དཀར་ཆག

ཨང་   གནད་དོན།

ཤོག་གྲངས།

༡.   འགོ་བརྩམས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ། ༡
༡.   དཔུང་ཡིག་དང་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་དང་ཆ་འཛིག་ ༡
  - ༡.༡   འབྲུག་གི་མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡
 ཚན་མའི་གྲོས་ཚད། ༡
  - ༡.༢   འབྲུག་གི་ཅད་མ་ཁུལ་གྱི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡
 ཚན་མའི་གྲོས་ཚད། ༢
  - ༡.༣   འབྲུག་གི་ཁུལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡ ཚན་མའི་གྲོས་ཚད། ༤
  - ༡.༤   འབྲུག་གི་ཅ་ཆས་དང་ཞབས་ཏྲོག་ཁུལ་གྱི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་
 ༢༠༡༡ ཚན་མའི་གྲོས་ཚད། ༥
  - ༡.༥   རྒྱལ་སྤྱིའི་ ཉིན་ངོད་མཐུན་སྒྲིག་གཞི་བརྩམས་ཀྱི་ སྒྲིག་བཀོད་
 གན་ཀྱི་གྲོས་ཚད། ༦
  - ༡.༦   འབྲུག་གི་ དངུལ་འབྲེལ་སེམས་ཤུགས་མཐུན་ཀྱི་དཔུང་ཡིག་
 ༢༠༡༡ ཚན་མའི་གྲོས་ཚད། ༦
  - ༡.༧   རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྡེའི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་
 ༢༠༡༡ ཚན་མའི་ལྷན་ཐེངས་གསུམ་པའི་གྲོས་ཚད། ༧
  - ༡.༨   འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་ རང་བཞིན་སྤང་ཉམས་སྤང་དཔུང་ཡིག་
 ༢༠༡༡ ཚན་མའི་ ལྷན་ཐེངས་དང་པ་དང་གཉིས་པའི་གྲོས་ཚད། ༧
  - ༡.༩   འབྲུག་གི་སྤྱི་ལུགས་སྤྱིའི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡ ཚན་མའི་གྲོས་ཚད། ༡༠

3.	Motion	10
3.1.	The Need for a Change in the Marketing of Agricultural Products	10
3.2.	Motion on South-East-West and North-East-West's Highways	11
3.3.	Motion on lifting the Ban on Bar License in Bhutan	13
4.	Review Report of the Good Governance Committee on the Anti-Corruption Commission's Annual Report 2020–2021	15
5.	Re-Deliberation on the Anti-Corruption (Amendment) Bill of Bhutan 2021	17
6.	United Nations Convention Against Corruption (Amendment)	18
7.	Report of the Public Accounts Committee	19
7.1.	Royal Kasho on Joint Sitting	19
7.2.	Public Accounts Committee Review Report	20
8.	Presentation of Annual Report on the State of the Nation, including legislation plans, annual plans and priorities of the Government	23
9.	Question Hour	25
10.	Closing Ceremony	25

3.	གྲོས་དོན།	10
3.1	སོ་ནམ་ཚོང་འབྲེལ་ ལེགས་བཅོས་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་གྱི་གྲོས་ཚད།	10
3.2	ཨོ་ཤར་རུབ་དང་ བྱང་ཤར་རུབ་གྱི་ གཞུང་ལམ་སྐོར་གྱི་ གྲོས་དོན་གྱི་གྲོས་ཚད།	11
3.3	ཆང་གི་ཚོག་ཐམ་ བཀག་ཆག་འབད་ཡོད་མི་དེ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་གྱི་གྲོས་ཚད།	13
4.	གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་ རན་ལྷན་བཀག་སྐོར་ལྷན་གྱི་ ལོ་ བསྟར་སྟན་ལྷ་ 2020-2021 ཅན་མའི་བསྟར་ཞིབ་སྟན་ལྷ།	14
4.	འབྲུག་གི་རན་ལྷན་བཀག་སྐོར་གྱི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ 2021 ཅན་མའི་བསྟར་གྲོས་གྱི་གྲོས་ཚད།	15
5.	རན་ལྷན་གྱི་གཏོང་ལེན་ལུ་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་གྱི་མཐུན་གྲོས་ (འཕྲི་སྟོན་) ལུ་བསྟར་གྲོས་གྱི་གསུང་གྲོས།	16
5.	དམངས་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་ལྷ།	17
5.1	སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་འཚོགས་ཚོག་པའི་བཀའ་ཤོག་	17
5.2	དམངས་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་བསྟར་ཞིབ་སྟན་ལྷ།	20
6.	གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་ དང་བཅས་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ།	23
7.	དི་བཀོད་ལས་རིམ།	24
10.	མཇུག་གྲོལ་མཛད་རིམ།	24

SUMMARY RESOLUTION OF THE SIXTH SESSION OF THE THIRD PARLIAMENT

1. Proceedings of the Opening Ceremony

The Sixth Session of the Third Parliament of Bhutan commenced on the 20th day of the 10th Month of the Iron Female Ox Year, corresponding to November 24, 2021. The opening ceremony was graced by His Majesty the Druk Gyalpo with the Zhugdrel Phunsum Tshogpai Tendrel ceremony.

In the Opening Ceremony the Speaker welcomed and expressed gratitude to His Majesty the Druk Gyelpo for gracing the Opening Ceremony of Parliament. He also informed on the order of business of Parliament for the Sixth Session.

2. Introduction and Adoption of Bills and Conventions

2.1. Civil Society Organizations (Amendment) Bill of Bhutan 2021

On November 25, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Chairperson of the Human Rights and Foreign Relations Committee, Member from Bartsham_Shongphu Constituency) moved the motion for the first reading to introduce and deliberate on the Civil Society Organizations (Amendment) Bill of Bhutan 2021, which was received from the National Council of Bhutan. The House, with the show of hands, supported the introduction and deliberation on the Bill.

༡ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པ་ ཚོགས་ཐངས་དྲུག་པའི་ མཛད་རིམ་དང་
གོས་ཚད་བཅུད་བསྟུན།

༡. འགོ་བཅུགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ ཚོགས་ཐངས་དྲུག་པ་འདི་ གནམ་ལོ་ལྷགས་མོ་གླང་ལོ་
ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡༠ ལུངས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༤ རེས་གཟའ་
ཕུར་པ་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ དབུ་བཞུགས་ཐོག་ལས་ བཞུགས་
གཤམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ མཛད་རིམ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ འགོ་བཅུགས་གནང་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་
ཐུགས་བརྩེ་བས་གཟིགས་ཏེ་ སྤྱི་ཚོགས་འགོ་བཅུགས་ཀྱི་ རྟེན་འབྲེལ་མཛད་རིམ་ནང་
བྱོན་གནང་མི་དེ་ལུ་ བཀའ་བློན་དགའ་ཚོར་ཕུལ་ཤིང་དང་འབྲེལ་ ཚོགས་ཐངས་དྲུག་པའི་
བྱ་སྤྲོད་ལས་རིམ་ཚུ་ཡང་ མི་མང་ལུ་ ལྷན་སྦྲོན་ཁྱུས་ཏེ་ ཚོགས་འདུ་འགོ་བཅུགས་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་ མཛད་རིམ་མཚུག་བསྟུན་གནང་ཡི།

༢. དཔུང་ཡིག་དང་ཆིངས་ཡིག་གི་ངོ་སྟོན་དང་ཆ་འཛིན།

༢.༡ འབྲུག་གི་མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་གོས་ཚད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༢༥ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ འགོ་བ་
མིའི་དབང་ཆ་དང་ ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཁྲི་འཛིན་ བར་མཆོམས་གཤོང་ཕུག་
འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་འཐུས་མི་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་འབྱོར་བའི་ འབྲུག་གི་མི་
སྡེ་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་དང་པ་
ངོ་སྟོན་དང་ ཆ་འཛིན་གི་གོས་དོན་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་
གསུང་གོས་གནང་ནི་ལུ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

The Member In-charge of the Bill moved the motion for the second reading of the Bill with statement of objects and reasons, and principle of merits. Subsequently, the Bill was referred to the Human Rights and Foreign Relations Committee for review and was instructed to report to the Parliament. Following the presentation of the report by the Committee on December 7, 2021, the House conducted the third reading on the Bill. On December 9, 2021, the Bill was adopted with 38 “Yes” votes from all the 38 members present and voting and the Bill was referred to the National Council for re-deliberation.

2.2. Customs Duty (Amendment) Bill of Bhutan 2021

On November 25, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Finance) moved the motion for the first reading to introduce and deliberate on the Customs Duty (Amendment) Bill of Bhutan 2021. The House, with the show of hands, supported the introduction and deliberation on the Bill.

The Member In-charge of the Bill moved the motion for the second reading of the Bill with statement of objects and reasons, and principle of merits. Following the deliberation, the House declared the Bill as a Money Bill and was referred to the Legislative Committee for review and was instructed to report to the Parliament. Following the presentation of the review report by the Committee

དེལས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ (འཕྱི་སྟོན་) དབྱད་ཡིག་འདི་ ལྷག་ཐེངས་
གཉིས་པ་ གསུང་གོས་གནང་དགོ་པའི་ རྒྱལ་ཁྲུངས་དང་གཞི་རྩ་ཚུ་གི་ གོས་དོན་ཕུལ་
བའི་ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གིས་
དབྱད་ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་འདི་ འགོ་བ་མའི་དབང་ཆ་དང་ ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་
ཚོགས་ཚུང་ལུ་ གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ སྤྱི་ཚེས་ ༠༧.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་
ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པ་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྟེན་ཁུ་ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ སྤྱི་
ཚེས་ ༠༩.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་ ཆ་འཛོག་གནང་མ་ད་ ཚོགས་ཁུགས་ནང་ འཐུས་མི་ཡོངས་
བསྟོམས་ ༣༤ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱལ་སྐྱོར་ཨིལ་བུམ་གནང་སྟེ་ དབྱད་ཡིག་འདི་
འཛོག་གུབ་སྟེ་ བསྐྱར་གོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ འོག་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་ཡོད།

༡.༢ འཐུག་གི་ཅད་མ་ཁལ་གྱི་ (འཕྱི་སྟོན་) དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་གོས་ཚང་།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༥ ལུ་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་སྟོན་
པོ་གིས་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༥.༡༡.༢༠༢༡ ལུ་ འཐུག་གི་ཅད་མ་ཁལ་གྱི་ (འཕྱི་སྟོན་) དབྱད་
ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་དང་པ་ རོ་སྟོན་དང་ཆ་འཛོག་གི་ གོས་དོན་ཕུལ་
མི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་ གསུང་གོས་གནང་ནི་ལུ་ རོས་ལེན་མཛད་
གནང་ཡི།

དེལས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ (འཕྱི་སྟོན་) དབྱད་ཡིག་འདི་གི་ ལྷག་ཐེངས་
གཉིས་པ་ གསུང་གོས་གནང་དགོ་པའི་ རྒྱལ་ཁྲུངས་དང་གཞི་རྩ་ཚུ་གི་ གོས་དོན་ཕུལ་
ཏེ་ གསུང་གོས་གནང་པའི་ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དབྱད་ཡིག་འདི་ ཏི་རུའི་དབྱད་
ཡིག་སྟེ་ གསལ་བསྐྱགས་དང་ རོས་ལེན་མཛད་པ་དང་འབྲེལ་ དབྱད་ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་
ཀྱི་ འགན་ཁུར་འདི་ ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ ཚོགས་ཚུང་
གིས་ སྤྱི་ཚེས་ ༠༩.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྟེན་ཁུ་ཕུལ་
ཏེ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་པའི་ཤུལ་ལུ་ སྤྱི་ཚེས་ ༠༩.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་

on December 2, 2021, the House carried out the third reading of the Bill. On December 3, 2021, the Bill was adopted with 43 “Yes” votes from all the 43 members present and voting.

During the re-deliberation on the Customs Duty (Amendment) Bill of Bhutan 2021 on December 13, 2021, the Minister for Finance submitted that the recommendations of the National Council and National Assembly on Section 2 regarding the commencement date has no change in its meaning, however, the Minister submitted that the recommendation made by the National Assembly has more clarity. The House, with a show of hands, retained Section 2 as adopted by the National Assembly.

The Minister for Foreign Affairs submitted that, the two Houses of the Parliament is still not clear on the usage of the words “Bill” and “Act” while drafting the Bill and raised the need for a consultation between the two Houses to resolve anomalies on the usage of the terminologies. The House, however, resolved that the word “Bill” would be written on the cover page and the word “Act” would be used in the main text of the Bill.

While the Section 2 was retained as adopted by the National Assembly, the House adopted the rest of the recommendations of the National Council on the Bill with majority support of 38 “Yes”

རྒྱལ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་དང་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཚོགས་གཉིས་ལ་ འཐུས་
མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༩ ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱལ་སྐྱོར་ཤིལ་བུམ་མཛད་དེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་
ཆ་འཛིག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཆོས་ ༡༩ ལུ་ འབྲུག་གི་ཅད་མ་ཁུལ་གྱི་ (འཕྲི་
སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གྱུ་ བསྐྱར་གྲོས་གནང་མ་དང་ དངུལ་རྩིས་སྟོན་པོ་གིས་
དོན་ཚན་ ༩ པ་ འགོ་བརྩམས་ལྷོ་ཆོས་ཀྱི་ཐད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ སྤུལ་མིའི་
གྲོས་འདེབས་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ སྤུལ་བའི་གྲོས་འདེབས་གཉིས་ཀྱི་བར་
ན་ དོན་གྱི་འགྱུར་བ་མེད་རུང་ ཚོགས་འདུ་གིས་སྤུལ་མི་འདི་ གོ་བ་ལེན་ནི་ལུ་ ཁ་གསལ་
སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་བཞིན་ ཆ་འཛིག་གནང་དགོ་པའི་ཁྱེད་སྤུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་
ཕྱག་ཡར་སངས་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ སྤུལ་བའི་གྲོས་འདེབས་ལྟར་དུ་
ཆ་འཛིག་མཛད་གནང་ཡི།

དེ་གི་ཕུལ་ལས་ ཕྱི་འབྲེལ་སྟོན་པོ་གིས་ ཚོགས་ཁང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ དཔུང་
ཡིག་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་ཀྱི་སྐྱོར་ལས་ གོ་བ་ཁ་གསལ་ཅིག་
མེད་པ་ལས་བརྟེན་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱིས་ གནད་དོན་འདི་གྱུ་ གྲོས་བསྐྱུན་མཛད་དགོ་
པའི་ ཁྱེད་སྤུལ་ཡོད་རུང་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔྱོད་ དཔུང་ཡིག་གཤོང་ཤོག་ནང་ རྒྱུང་
གཅིག་ དཔུང་ཡིག་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ དོན་ཚན་ གཞན་མི་ཚུ་ནང་ བཅའ་
ཁྲིམས་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ མོས་མཐུན་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གིས་ འབྲུག་གི་ཅད་མ་ཁུལ་གྱི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡
ཅན་མའི་ དོན་ཚན་ ༩ པ་ འགོ་བརྩམས་ལྷོ་ཆོས་ནང་ ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་
ཁ་གསལ་དུམ་ག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོད་མི་ལུ་ རྒྱལ་སྐྱོར་སྤུལ་ཞེན་མ་ལས་ གཞན་རྣམས་ཚུ་
ཚོགས་སྡེ་ལས་སྤུལ་མི་དེ་ཚུ་གྱུར་ རོས་ལེན་ཡོད་མེད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་
ད་ ཚོགས་ཁྱུགས་ནང་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༣༩ ཡོད་ས་ལས་ ༣༩ ཀྱིས་བདུབ་

votes, and 1 “No” vote from the total of 39 members present and voting.

2.3. Tax Bill of Bhutan 2021

On November 25, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Finance) moved the motion for the first reading to introduce and deliberate on the Tax Bill of Bhutan 2021. The House, with the show of hands, supported the introduction and deliberation on the Bill.

The Member In-charge of the Bill moved the motion for the second reading of the Bill with statement of objects and reasons, and principle of merits. Following the deliberation, the House adopted the Bill as Money Bill and the Bill was referred to the Legislative Committee for review and was asked to report to the Parliament. On December 2, 2021, following the presentation of the review report by the Committee, the House carried out the third reading of the Bill. On December 3, 2021, the Bill was adopted with majority support of 43 “Yes” votes from all the 43 members present and voting.

During the re-deliberation on the Tax Bill of Bhutan 2021 on December 13, 2021, while the House endorsed the National Council’s recommendation to replace the word ‘Bill’ with ‘Act’, the title and commencement date of the Bill were retained as

དང་ འཐུས་མི་ ༡ གིས་མ་བརྟུབ་པའི་ ཚོགས་རྒྱུན་བཙུགས་ཏེ་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་པའི་
ལུལ་ལུ་ བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་ གསུང་གོས་མཐུག་བསུས་གནང་ཡི།

༡.༣ འབྲུག་གི་ཁྲལ་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་གྲོས་ཚད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༥ ལུ་ དཔྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་རྩིས་སློན་
པོ་གིས་ འབྲུག་གི་ཁྲལ་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་དང་པ་ རོསྟོན་
དང་ཆ་འཛིག་གི་ གོས་དོན་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་ གསུང་
གོས་གནང་ནི་ལུ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ དཔྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་གི་ ལྷག་ཐེངས་གཉིས་པ་ རྒྱབ་
ཁུངས་དང་གཞི་རྩ་རྒྱ་གི་ གོས་དོན་ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་
གིས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ ཉི་རུའི་དཔྱད་ཡིག་སྟེ་ གསལ་བསྒྲགས་དང་ རོས་ལེན་མཛད་པ་
དང་གཅིག་ཁར་ དཔྱད་ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་འགན་ཁུར་འདི་ ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་
གནང་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ སྤྱི་ཆེས་ ༠༢.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་ ལྷག་ཐེངས་
གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྟེན་ལུ་ཕུལ་ཏེ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་
པའི་མཐའ་མར་ སྤྱི་ཆེས་ ༠༣.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་
རྒྱུ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་བསྐྱར་ཚོགས་གྲལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་
༤༩ ཡོད་མི་ ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕྱིལ་བྱམ་མཛད་དེ་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛིག་
གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷོ་ ༡༢ ཆེས་ ༡༩ ལུ་ འབྲུག་གི་ཁྲལ་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༡
ཅན་མ་གྱར་ བསྐྱར་གྲོས་གནང་མ་ད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་གིས་ ཚོགས་ དཔྱད་ཡིག་
ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཟེར་འཁོད་དགོཔ་སྟེ་ གོས་འདེབས་ཕུལ་མི་ལུ་ རོས་ལེན་
ཡོད་རུང་ གཞན་ མཚན་གནས་དང་ འགོ་བཙུགས་ལྷོ་ཆེས་འདི་ སྤར་ རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཡོད་པ་ལྷན་ དེ་བཞིན་ བཞག་དགོ་པའི་ གོས་ཚད་བྱུང་

adopted by the National Assembly. The House endorsed the Bill with 39 “Yes” votes from all the 39 members present and voting.

2.4. Goods and Services Tax (Amendment) Bill of Bhutan 2021

On November 25, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Finance) moved the motion for the first reading to introduce and deliberate on the Goods and Services Tax (Amendment) Bill of Bhutan 2021. The House, with the show of hands, supported the introduction and deliberation on the Bill.

The Member In-charge of the Bill moved the motion for the second reading of the Bill with statement of objects and reasons, and principle of merits. Following the deliberation, the House declared the Bill as Money Bill and the Bill was referred to the Legislative Committee for review and report to the Parliament. On December 3, 2021, following the presentation of the review report by the Committee, the House carried out the third reading of the Bill. On December 3, 2021, the Bill was adopted with majority support with 43 “Yes” votes from all the 43 members present and voting.

During the re-deliberation on the Goods and Services Tax (Amendment) Bill of Bhutan 2021 on December 13, 2021, while the House endorsed the National Council’s recommendation to replace the word ‘Bill’ with ‘Act’, the title and commencement

ཤུལ་ ཚོགས་ཞུགས་ འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༣༩ ཡོད་མི་ ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་
སྐྱོར་ཕུལ་ཏེ་ དཔུང་ཡིག་བསྐྱར་གྲོས་མཐུག་བསྡུ་གནང་ཡི།

༡.༤ འབྲུག་གི་ཅ་ཆས་དང་ཞབས་ཏྲུག་ཁྲལ་གྱི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་
གྲོས་ཚད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༥ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་སྟོན་
པོ་གིས་ སྤྱི་ཆེས་ ༢༥.༡༡.༢༠༢༡ ལུ་ འབྲུག་གི་ཅ་ཆས་དང་ཞབས་ཏྲུག་ཁྲལ་གྱི་ (འཕྲི་
སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་དང་པ་ རོ་སྟོན་དང་ཆ་འཛོག་གི་ གྲོས་
རོན་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་ གསུང་གྲོས་གནང་ནི་ལུ་ རོས་
ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ ལྷག་ཐེངས་
གཉིས་པ་ དཔུང་ཡིག་གི་ རྒྱབ་ཁུངས་དང་ གཞི་རྩ་རྒྱ་གྲོས་རོན་ཕུལ་ཏེ་ ཚོགས་
དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཏི་
རུའི་དཔུང་ཡིག་སྟེ་ གསལ་བསྐྱབས་དང་ རོས་ལེན་མཛད་པ་དང་འབྲེལ་ དཔུང་ཡིག་
བསྐྱར་ཞིབ་འགན་ཁུར་འདི་ ཁྲིམས་རོན་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ ཚོགས་
རྒྱུང་གིས་ སྤྱི་ཆེས་ ༠༢.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྟན་ལུ་
ཕུལ་ཏེ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་གནང་པའི་ཤུལ་ལུ་ སྤྱི་ཆེས་ ༠༢.༡༢.༢༠༢༡
ལུ་ དཔུང་ཡིག་འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱུ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་
བསྐྱར་ཚོགས་གལ་ འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༣ ཡོད་མི་ ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་
ཕྱིལ་བུམ་ཕུལ་ཏེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷོ་ ༡༢ ཆེས་ ༡༩ ལུ་ འབྲུག་གི་ཅ་ཆས་དང་ཞབས་ཏྲུག་
ཁྲལ་གྱི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ བསྐྱར་གྲོས་གནང་མ་ད་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་གིས་ ཚོགས་ དཔུང་ཡིག་ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཟེར་འཁོད་དགོས་

date of the Bill were retained as adopted by the National Assembly. The House endorsed the Bill with 38 “Yes” votes from all the 38 members present and voting. The Speaker informed the House that the three Money Bills will be submitted to the Druk Gyalpo for Royal Assent.

2.5. Framework Agreement on the establishment of the International Solar Alliance

On November 25, 2021, The Member In-Charge of the Agreement (Minister for Economic Affairs) moved the motion to ratify the Framework Agreement on the establishment of the International Solar Alliance and the House deliberated in detail. On November 26, 2021, the House adopted the Agreement with 42 “Yes” votes and 1 member Abstaining out of 43 members present and voting. The Framework Agreement was referred to the National Council of Bhutan.

2.6. Fiscal Incentives Bill of Bhutan 2021

On November 29, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Finance) moved the motion for the first reading to introduce and deliberate on Fiscal Incentives Bill of Bhutan 2021. The House, with the show of hands, supported the introduction and deliberation on the Bill.

སྤེ་ གྲོས་འདེབས་སྤུལ་མི་ལུ་ རོས་ལེན་ཡོད་རུང་ གཞན་ བཅོམ་གནས་དང་ འགོ་
 བཅུགས་ལྷོ་ཆོས་འདི་ སྤར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཡོད་པ་ལྟར་
 དེ་བཞིན་ བཞག་དགོ་པའི་ གྲོས་ཆོད་བྱུང་ཤུལ་ ཆོགས་གྲུལ་ འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་
 ༣༥ ཡོད་མི་ ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་
 དང་འབྲེལ་ ཆོགས་དཔོན་གྱིས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཡོད་པའི་ ཁལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་གསུམ་ཆ་
 ར་ བཀའ་བྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ སྤུལ་ནི་ཨིན་པའི་ གསལ་བསྐྱགས་མཛད་དེ་ བསྐྱར་བྲོས་
 མཆུག་བསྟུ་གནང་ཡི།

༡.༥ རྒྱལ་སྤྱིའི་ ཉི་ཤོད་མཐུན་སྒྲིག་གཞི་བཅུགས་ཀྱི་ སྒྲིག་བཀོད་གན་རྒྱུའི་གོས་ཆོད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༢༥ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ བསྟན་རྒྱུ་སྟོན་
 པོ་གིས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ ཉི་ཤོད་མཐུན་སྒྲིག་གཞི་བཅུགས་ཀྱི་ སྒྲིག་བཀོད་གན་རྒྱུ་ རྒྱབ་
 སྐྱོན་ཆ་སྦྱར་གནང་དགོ་པའི་ གོས་དོན་སྤུལ་མི་དེ་ལུ་ ཆོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་བྲོས་
 གནང་ནི་ལུ་ རོས་ལེན་མཛད་དེ་ གསུང་བྲོས་ཞིབ་ཞིབ་གནང་པའི་མཐའ་མར་ སྤྱི་ཆོས་
 ༡༤.༡༡.༢༠༡༡ ལུ་ མཐུན་བྲོས་དེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོན་ཆ་འཛིག་གནང་པའི་སྐབས་ རྒྱན་བསྐྱར་
 ཆོགས་གྲུལ་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༣ ཡོད་ས་ལས་ འཇུག་མི་ ༤༢ ཀྱིས་བཏུབ་
 དང་ འཇུག་མི་ ༡ གིས་འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ བྱེད་མང་གི་ཐོག་ལས་ གཞི་རྟེན་ཆེངས་
 ཡིག་འདི་ རྒྱབ་སྐྱོན་ཆ་སྦྱར་གྲུབ་ཏེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྤེ་ལུ་སྤུལ་ཡོད།

༡.༦ འབྲུག་གི་ དངུལ་འབྲེལ་སེམས་ཤུགས་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡ ཅན་མའི་གོས་ ཆོད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༢༩ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་རྩིས་སྟོན་
 པོ་གིས་ འབྲུག་གི་དངུལ་འབྲེལ་སེམས་ཤུགས་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡ ཅན་
 མའི་ ལྷག་ཐེངས་དང་པ་ རོ་སྟོན་དང་ ཆ་འཛིག་གི་ གོས་དོན་སྤུལ་མི་དེ་ལུ་ ཆོགས་
 དམངས་ ལྷག་ཡར་སེང་གིས་ གསུང་བྲོས་གནང་ནི་ལུ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

The Member In-charge of the Bill moved the motion for the second reading of the Bill with statement of objects and reasons, and principle of merits. Following the deliberation, the Bill was declared as Money Bill and it was referred to the Economic and Finance Committee for review and report to the Parliament. On December 3, 2021, the Committee presented its review report to the House and carried out the third reading of the Bill. On December 6, 2021, the Bill was adopted with majority support of 40 “Yes” votes and 1 member Abstaining out of 41 members present and voting.

During the re-deliberation on the Fiscal Incentives Bill of Bhutan 2021, on December 13, 2021, the Minister for Finance submitted that, while there is no issue over recommendations of the National Council on other sections of the Bill, the recommendation on Section 9(2) regarding the concessionary rate to be given to all schools and Early Child Care Development Centers required deliberation. The Minister submitted that, there are two types of fiscal incentives that are provisioned in the Bill - direct tax and indirect tax incentives. The Minister submitted that he could not support the recommendation of the National Council, as exemptions were already granted in the terms of sales tax and customs duties on school-related stationary, equipment, and machines under the indirect tax, in Section 47 of the Bill.

དེལས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ དབྱད་ཡིག་འདི་གི་ ལྷག་ཐངས་གཉིས་པ་
 རྒྱུ་ཁུངས་དང་ གཞི་རྩ་ཚུ་གི་གྲོས་དོན་ཕུལ་ཏེ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་
 གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དབྱད་ཡིག་འདི་ ཉི་རུའི་དབྱད་ཡིག་སྟེ་ གསལ་
 བསྐྱགས་དང་ རོས་ལེན་མཛད་དེ་ དབྱད་ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་འགན་ཁུར་འདི་ དཔལ་འབྱོར་
 དང་དདུལ་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུལ་ གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ ཚོགས་རྒྱུལ་གིས་ སྤྱི་ཚེས་
 ༠༩.༡༩.༢༠༢༡ ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྟོན་ལུ་ཕུལ་མི་དེ་གུར་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་
 གོས་མཐིལ་ཕྱིན་སྟེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ སྤྱི་ཚེས་ ༠༦.༡༩.༢༠༢༡ ལུ་ རྒྱུ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་
 རྒྱུ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་བསྐྱར་ཚོགས་གལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་
 ༤༡ ཡོད་ས་ལས་ འཐུས་མི་ ༤༠ གིས་བདུབ་དང་ འཐུས་མི་ ༡ གིས་འཛུམས་
 བཞུགས་ཏེ་ དབྱད་ཡིག་འདི་ རྩེད་མང་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་གུབ་གནང་ཡི།

དེལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༡༣ ལུ་ འཐུག་གི་དདུལ་འབེལ་
 སེམས་ཤུགས་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་ དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གུ་ བསྐྱར་གྲོས་གནང་མ་ད་
 དདུལ་ཅིས་སྟོན་པོ་གིས་ རྒྱུ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་ལས་ཕུལ་བའི་ གྲོས་འདེབས་ཀྱི་ དོན་
 ཚན་གཞན་མི་ཚུ་ལུ་ མ་བདུབ་མེད་རུང་ དོན་ཚན་ ༡༩.༡ པའི་ནང་ ཁུལ་ཡངས་
 ཆག་གི་ཁུལ་ཚད་འདི་ སྟོབ་གྲ་ནམས་དང་ ཨ་ལོ་གཅེས་སྐྱོང་ལྷེ་བ་ཚུ་ལུ་ ཕུལ་དགོ་ཟེར་
 བའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་གི་ཐད་ཁར་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ཡང་བསྐྱར་ གསུང་གོས་
 གནང་དགོ་མི་དེ་ཡང་ དདུལ་འབེལ་སེམས་ཤུགས་མཐུན་རྒྱུན་དེ་ལུ་ དཔྱེ་ཁག་གཉིས་སྟེ་
 ཡོད་པའི་ནང་ལས་ ཁབ་ས་ལས་བརྟེན་པའི་ དདུལ་འབེལ་སེམས་ཤུགས་མཐུན་རྒྱུན་དེ་
 ཐད་ཀར་གྱི་ཁུལ་དང་ གོང་ཚད་ལས་བརྟེན་པའི་ དདུལ་འབེལ་སེམས་ཤུགས་འདི་ ཐད་
 ཀར་མིན་པའི་ཁུལ་ཨིན་མ་དང་ དབྱད་ཡིག་འདི་དེ་དོན་ཚན་ ༤༡ པའི་ནང་ ཐད་ཀར་
 མིན་པའི་ཁུལ་གྱི་འོག་ལུ་ ཤེས་རིག་དང་འབེལ་བའི་ཅ་ཆས་དང་ ལྷ་ཆས་ འཕུལ་ཁང་
 དང་ འཕུལ་ཆས་ཚུ་ལུ་ བཅོང་ཁུལ་དང་ ཅ་དམ་ཁུལ་ཚུ་ དགོངས་ཡངས་གནང་ཡོད་མི་
 གིས་ ཁབ་མན་འབྱུང་རྒྱུགས་ནི་ཨིན་མ་ལས་ རྒྱུ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་ལས་ ཕུལ་བའི་གྲོས་
 འདེབས་ལུ་ རོས་ལེན་ཕུལ་མ་རྒྱུགས་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་ཡི།

Subsequently, the Chairperson of the Economic and Finance Committee submitted that, though the National Council made numerous changes, there were no major changes in its meaning and hence supported it. However, the Committee did not support the recommendation on Section 9 (2) regarding the concessionary rate to be given to all schools and Early Child Care Development Centers, the Chairperson added. The Chairperson also submitted that, the word “Bill” should be used on the cover page and the word “Act” to be used in the main text.

On this, some of the members supported the National Council’s recommendation on Section 9 (2), stating that the foundation for good learning should be created at a young age and that the recommendation of the National Council was important to enhance the quality of education.

The House through show of hands endorsed the recommendations of the National Council which were reported in favour by the Economic and Finance Committee, along with the submission to use the word ‘Bill’ on the Cover while the word ‘Act’ to be used in the text.

Secondly, while ascertaining support for the recommendation made by the National Council on Section 9 (2), it was adopted with

དེ་ལུ་ དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་ཅིས་ཚྲགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚྲགས་སྡེ་
 ལས་ལུ་བའི་ རོན་ཚན་མང་རབས་ཅིག་ནང་ རོན་གྱི་འགྱུར་བ་སྒྲོམ་མེད་པ་ལས་ རོས་
 ལེན་ལུ་ཡོད་པ་དང་ ཨིན་རུང་ དཔུང་ཡིག་གི་རོན་ཚན་ ༧༩༩ པའི་ནང་ ལུ་
 ཡངས་ཆག་གི་ལུ་ཚད་འདི་ སློབ་གྲྭ་ནམས་དང་ ཨ་ལོ་གཅེས་སྦྱང་ལྟེ་བ་ཚུ་ལུ་ ལུ་
 དགོ་ཟེར་བའི་ གྲོས་འདེབས་ལུ་མི་ལུ་ ཚྲགས་ཚུང་ཁ་ཐུག་ལས་ རོས་ལེན་ལུ་ཐབས་
 མེད་པ་དང་ དེ་ལས་ དཔུང་ཡིག་གི་གདོང་ཤོག་ནང་རྒྱང་མ་གཅིག་ དཔུང་ཡིག་ཟེར་
 བཀོད་ཞིན་མ་ལས་ རོན་ཚན་གཞན་མི་ཚུ་ནང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཟེར་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་
 པའི་ཞུ་བ་ལུ་ཡི།

དེ་ལུ་ འཐུས་མི་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་འབད་བ་ཅིན་ རོན་ཚན་ ༧༩༩ པའི་ཐད་ཁར་
 རྒྱལ་ཡོངས་ཚྲགས་སྡེ་གིས་ གྲོས་འདེབས་ལུ་མི་ལུ་ རྒྱབ་སྦྱར་ལུ་དགོ་མི་དེ་ཡང་
 མཁས་མཆོག་འདི་ རྒྱང་རིམ་ནང་ལས་ར་ རྒྱང་དགོཔ་གལ་ཆེན་མ་ཚད་ ཤེས་རིག་གི་
 སྤྲུལ་ཚད་ཡར་དྲག་བཏང་ཐབས་ལུ་ གྲོས་འདེབས་འདི་ ལག་ཆེདྲག་ཏོ་འདུག་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚྲགས་ཁང་གིས་ དང་པ་ དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་ཅིས་ཚྲགས་ཚུང་གིས་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཚྲགས་སྡེ་ལས་ལུ་བའི་ རོན་ཚན་མང་ཆེ་བའི་ནང་ རོན་གྱི་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྡེ་
 ཞུ་བ་ལུ་མི་དང་ དཔུང་ཡིག་གི་གདོང་ཤོག་ནང་རྒྱང་མ་གཅིག་ དཔུང་ཡིག་སྡེ་ ལག་
 ལེན་འཐབ་ཞིན་མ་ལས་ རོན་ཚན་གཞན་མི་ཚུ་ནང་ བཅའ་ཁྲིམས་སྡེ་ ལག་ལེན་འཐབ་
 དགོ་པའི་ ཞུ་བ་ལུ་མི་ལུ་ རྒྱབ་སྦྱར་ཡོད་མེད་ ཚྲགས་དམངས་ ལུག་ཡར་སེང་གིས་
 གཟིགས་པ་ད་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ དེ་བཞིན་ ཆ་འཛིག་གུ་བ་གནང་ཡི།

གཉིས་པ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚྲགས་སྡེ་ལས་ དཔུང་ཡིག་གི་རོན་ཚན་ ༧༩༩ པའི་
 ནང་ ལུ་ཡངས་ཆག་གི་ལུ་ཚད་འདི་ སློབ་གྲྭ་ནམས་དང་ ཨ་ལོ་གཅེས་སྦྱང་ལྟེ་བ་ཚུ་
 ལུ་ ལུ་དགོ་ཟེར་བའི་ གྲོས་འདེབས་ལུ་མི་དེ་ལུ་ ཚྲགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྦྱར་

majority support of 37 “Yes” votes, 1 “No” vote, and 2 members abstaining out of 40 members present and voting.

2.7. Royal Bhutan Police (Amendment) Bill 2021

On November 29, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Chairperson of the Social and Culture Committee) moved the motion for the third reading of the Royal Bhutan Police (Amendment) Bill 2021. Following three days of deliberation, on December 9, 2021, the Bill was adopted with majority support of 37 “Yes” votes and 1 member abstaining out of 38 members present and voting.

2.8. First and Second Readings of the Forest and Nature Conservation Bill of Bhutan 2021

On December 2, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Agriculture and Forests) moved the motion for the first reading to introduce and deliberate on Forest and Nature Conservation Bill of Bhutan 2021. The House, with the show of hands, supported the introduction and deliberation on the Bill.

ཡོད་མེད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་དང་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཚོགས་གྲལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་
 བསྐྱོམས་ ༤༠ ཡོད་ས་ལས་ འཐུས་མི་ ༣༧ གྱིས་ རྒྱལ་བསྐྱར་མེད་པ་དང་ འཐུས་མི་ ༡
 གིས་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཡོད་པ་ དེ་ལས་ འཐུས་མི་ ༡ གྱིས་འཛེམས་བརྒྱགས་པ་ལས་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གི་ གོས་འདེབས་དེ་ལུ་ རྒྱལ་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ལས་བརྟེན་ དཔུང་ཡིག་འདི་
 སྤར་བཞིན་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ བསྐྱར་གོས་མཐུག་བསྟུ་གནང་ཡི།

༡.༧ རྒྱལ་གཞུང་འཐུག་གི་འགག་སྡེའི་(འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡ ཅན་མའི་གོས་ཚད།
 སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༩ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ མི་སྡེ་དང་ལམ་
 སྟོལ་ཚོགས་རྒྱུ་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྒྱལ་གཞུང་འཐུག་གི་འགག་སྡེའི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔུང་
 ཡིག་ ༢༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་གོས་དོན་ཕུལ་ཏེ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་
 ཉིན་གངས་གསུམ་ལྷག་པ་ཅིག་གི་རིང་ གསུང་གོས་ཞིབ་ཞིབ་སྟེ་ གནང་པའི་མཐའ་མར་
 སྤྱི་ཆེས་ ༠༩.༡༢.༢༠༡༡ ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ལུ་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཡོད་མེད་
 རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་དང་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཚོགས་གྲལ་ འཐུས་མི་བསྐྱོམས་ ༣༤
 ཡོད་ས་ལས་ ༣༧ གྱིས་བརྟེན་པ་དང་ ༡ གིས་འཛེམས་བརྒྱགས་པ་ལས་ མང་མོས་ཐོག་
 ལས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་ཡོད།

༡.༨ འཐུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་ རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་
 ཐེངས་དང་པ་དང་གཉིས་པའི་གོས་ཚད།
 སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༡ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ སོ་ནམ་དང་
 ནགས་ཚལ་སྟོན་པའི་གིས་ འཐུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་ རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་དཔུང་ཡིག་
 ༢༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་དང་པ་ རོསྟོན་དང་ཆ་འཛིག་གི་གོས་དོན་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་
 ཚོགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་ གསུང་གོས་གནང་ནི་ལུ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

The Member In-charge of the Bill moved the motion for the second reading of the Bill with statement of objects and reasons, and principle of merits. Following the deliberation, the Bill was referred to the Environment and Climate Change Committee for review and report to the Parliament in the 7th Session of Parliament.

2.9. Biodiversity Bill of Bhutan 2021

On December 2, 2021, the Member In-Charge of the Bill (Chairperson of the Environment and Climate Change Committee Member from Bardo_Trong Constituency) presented the Review Report of the Committee for the third reading of the Biodiversity Bill of Bhutan 2021, after which the Bill was deliberated. On December 3, 2021, the Bill was adopted with majority support of 41 “Yes” votes and 1 member Abstaining out of 42 members present and voting.

3. Motion

3.1. The Need for a Change in the Marketing of Agricultural Products

The Member from the Kengkhar_Weringla Constituency moved a motion on the Need for a Change in the Marketing of Agricultural Products. The Member submitted that our agricultural production faced serious limitations on account of geographical location and climatic conditions resulting in a limited and seasonal production.

དེལས་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ ལྷག་ཐེངས་གཉིས་པ་
 དཔུང་ཡིག་གི་ རྒྱབ་ཁྲངས་དང་གཞི་རྩ་ལྟ་གི་ གྲོས་དོན་ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གྲོས་གནང་
 ཞིན་མ་ལས་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་འགན་ཁུར་འདི་ མཐའ་མཁོར་
 དང་ གནམ་གཤིས་འགྱུར་བཤོད་ རྒྱུ་ལས་ཁང་ལུ་གནང་སྟེ་ བུལ་མའི་ རྒྱུ་ལས་ཐེངས་
 ༧ པའི་ནང་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་གི་ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་ ལྷན་ཁུ་ཕུལ་དགོ་
 པའི་ བཀའ་བསྐུལ་གནང་སྟེ་ གསུང་གྲོས་མཁུག་བསྐྱུ་གནང་ཡི།

༡.༧ འབྲུག་གི་སྤྱི་ལུ་ལྷན་ཁུ་ལྷན་པའི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་གྲོས་ཚད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༢ ལུ་ མཐའ་འཁོར་དང་ གནམ་གཤིས་འགྱུར་
 བཤོད་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་འཛིན་ བར་དོ་གོང་འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་འཕུས་མི་གིས་ འབྲུག་གི་
 སྤྱི་ལུ་ལྷན་ཁུ་ལྷན་པའི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་
 ལྷན་ཁུ་ཕུལ་ཏེ་ རྒྱུ་ལས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་ལྷན་པའི་བུ་
 ལུ་ སྤྱི་ཆེས་ ༠༩.༡༢.༢༠༢༡ ལུ་ རྒྱུ་ལས་དམངས་ཀྱིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་
 ཡོད་མེད་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་ཐོག་ལས་ཀྱིས་ འཕུས་མི་ཡོངས་
 བསྐྱོམས་ ༤༩ ལས་ ༤༡ གིས་བརྟུབ་དང་ ༡ གིས་ འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ བྱེད་མང་
 གི་ཐོག་ལས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་ཐོག་ལས་ལུ་ཕུལ་ཡོད།

༢. གྲོས་དོན།

༢.༡ སོ་ནམ་ཚང་འབྲེལ་ལེགས་བཅས་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་གྱི་གྲོས་ཚད།

སྤྱི་ལུ་ལྷན་ཁུ་ལྷན་པའི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་
 རྒྱབ་སྐྱོར་གིས་བཅད་པའི་ ས་གོ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་ གང་མ་འཐོན་
 བྱེད་པ་མ་ཚད་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
 འབྲེལ་འཐབ་མ་ཚུགས་པར་ བཟའ་འཕུང་གི་རིགས་ལུ་ ཕྱི་ལོ་ལྷན་ཁུ་ལྷན་པའི་ རྒྱུ་ལས་ཁང་གི་
 འབད་བཞིན་ཡོད་པའི་ དཀའ་ངལ་ལུ་ བསལ་ཐབས་ལུ་ གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ འཆར་

The small scale seasonal domestic production compounded by lack of access to market had led to surge in the import of a huge quantity of food items. In spite of such challenges, there was lack of clear policies, plans, programmes, and strategies to resolve the issues. As a result, the Member proposed the following recommendations:

1. The Government should reform the current agricultural marketing system into a more productive and efficient one. A clear import and export policies must be strategized.
2. Establish market access in those countries that have existing bilateral relations with Bhutan.

After extensive deliberation on the Motion, the House endorsed the two recommendations of the Motion with simple majority support of 33 “Yes” votes, 1 “No” vote and 7 members abstaining out of 41 members present and voting. (2nd day of the 11th month of the Iron Female Ox Year, corresponding to December 6, 2021)

3.2. Motion on South-East-West and North-East-West’s Highways

The Member from the Khar_Yurung Constituency submitted that road infrastructure was fundamental pillar of economic development in our country and that the Government of the day prioritized construction of new roads and maintaining the old ones. There were myriad of challenges being faced by the general public

གཞི་དང་ སྲིད་བྱས་ལམ་ལུགས་ གསལ་ཏྲིག་ཏྲི་ཅིག་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ གཞུང་གིས་
མི་སེར་སོ་ནམ་པ་རྩ་གི་དོན་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ བྱག་ལཱ་རྩ་
མཛད་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ གྲོས་འདེབས་ཁག་གཉིས་ཕུལ་མི་དེ་ཡང་

དང་པ་ སོ་ནམ་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ ལམ་ལུགས་ལེགས་བཅོས་འབད་དེ་ བྱབ་འབྲས་
ཅན་ཅིག་སྟེ་བཟོ་དགོཔ་དང་།

གཉིས་པ་ ཕྱིར་ཚོང་དང་ བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་བྱས་ ཉིང་སངས་སྟེ་བཟོ་སྟེ་ ཕྱི་
རྒྱལ་ཁབ་རྩ་བ་ལས་ཕར་ཡང་ ཚོང་ལཱ་འགོ་བརྩུགས་གནང་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་
ཕུལ་མི་དེ་ལུ།

ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་མཐིལ་ཕྱིན་སྟེ་གནང་པའི་མཐའ་མར་ གྲོས་འདེབས་
ཁག་གཉིས་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་བསྐྱར་
ཚོགས་གཤམ་ འབྲས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤། ལས་ འབྲས་མི་ ༣༣ ཀྱིས་བརྟུབ་དང་
འབྲས་མི་ ༡ གིས་ མ་བརྟུབ་ དེ་ལས་ འབྲས་མི་ ༧ ཀྱིས་ འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་
གྲོས་དོན་འདི་ མངམས་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་བྱབ་གནང་ཡི། གནས་ཡོ་ལྷགས་ཨོ་གླང་ཡོ་རྩེ་
༡༡ པའི་ཆེས་ ༩ ལུ་འཇམ་སྤྱི་ཡོ་ ༩༠༩༡ རྩ་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༠༦ ལུ།

༩.༩ རྩོམ་ཁུབ་དང་ བྱང་ཁུབ་ཀྱི་ གཞུང་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ གྲོས་དོན་གྱི་གྲོས་ཚད།
མཁར་གཡུ་རུང་འདེམས་ཁོངས་འབྲས་མི་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ ཡར་
རྒྱས་ཀྱི་རྩ་བ་དོམ་ར་ སྤྱི་འཁོར་ལམ་འདི་ ཨིན་མི་དང་བསྐྱུན་ གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་
འབད་རུང་ སྤྱི་འཁོར་ལམ་ གསར་པ་བཏོན་ནི་དང་ འཁོར་ལམ་རྫིང་མ་རྩ་ ལེགས་
བཅོས་འབད་ནི་ལུ་ གཙོ་རིམ་རྩ་སྒྲིག་སྟེ་ བཟོན་ལྷགས་བསྐྱེད་དེ་ར་ཡོད་རུང་ འགོ་
འགུལ་འབད་བའི་སྐབས་ དཀའ་ངལ་ལེ་ཤ་ཅིག་ཡོད་པའི་གཤམ་ལས་ གཅིག་ དཔེས་

while travelling. For example, due to the pandemic and borders being closed, people from the eastern part had to cross three dzongkhags and, moreover, face difficulty in availing medical services.

The Member stated that people from the Southern Dzongkhags of Samtse and Gelephu were facing challenges coming to Thimphu for business and seeking medical services. Besides, travelers faced numerous difficulties due to the closure of the borders.

Likewise, Member also submitted that the North-East-West Highway widening works and the weather conditions had caused landslides creating inconveniences to the commuters. Moreover, the alternative routes were falling under high-risk areas, and internal highways within the country were not dependable. Therefore, the Member submitted two recommendations:

1. Immediate construction commencement of the South-East-West Highways; Nganglam to Dewathang to Gelephu to Panbang; and Lhamoizingkha to Sarpang Highways

ནད་ཡམས་ལས་བརྟེན་ ས་མཚམས་སྒོ་བསྐྱམས་བཞག་པའི་ནམ་དུས་ ཤར་ཕྱོགས་རྫོང་
ལག་གི་མི་སེར་ཚུ་ འགོ་འགྲུལ་འབདཱ་ད་ རྫོང་ལག་གསུམ་བཞི་དེ་ཅིག་བརྒྱད་དེ་ འགྲོ་
དགོ་པའི་ཁར་ ནད་པ་འཛུབ་ཅན་ཚུ་ སྤུན་བཅོས་ཞབས་རྟོག་གི་དོན་ལུ་ ཐིམ་ཕུག་ལུ་
བཏང་དགོཔ་བྱུང་མ་ད་ ཉེངསྐལ་ར་ དཀའ་ངལ་སྒོམ་སྒེ་ར་ བྱང་མ་ཨིན་མས་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་བརྩམ་སྒེ་ གཞན་ རྟོ་ཕྱོགས་རྫོང་ལག་ བསམ་ཅེ་དང་ དགེ་ལེགས་ཕུག་གི་མི་སེར་
ཚུ་ཡང་ རྫོང་འབྲེལ་འབབ་ནི་དང་ བཟུང་ བྱང་པའི་སྐབས་ བྱ་སྐབས་མ་བདེ་བའི་
དཀའ་ངལ་ཚུ་ ཐོན་དང་ཐོན་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁར་ ཉེ་མ་ ས་མཚམས་ སྒོ་ཕྱེ་སྒྲེ་ཡོད་
པའི་སྐབས་ལུ་འབད་རུང་ འགྲུལ་པ་ཚུ་ རྫོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ རོགས་གྱི་ ས་ཁོངས་
བརྒྱད་དེ་ འགོ་འགྲུལ་འབད་བའི་སྐབས་ སྤྱག་སྦྱོང་དང་ དཀའ་ངལ་ཚུ་ བྱང་པ་གིས་མ་
ཚད་ ཆེ་སྟོག་ལུ་ཡང་ ཉེན་ཁ་སྒོམ་འབད་ར་ ཐོན་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་མ་ཚད་ བྱང་ཤར་རུབ་གྱི་འཁོར་ལམ་འདི་ཡང་ རྒྱ་བསྐྱེད་འབད་མ་ཚར་བ་ཡོད་པའི་གྲུ་
གནམ་བྱར་ གནམ་གཤིས་གནམ་སྒྲངས་ལས་བརྟེན་ ས་རུད་དང་ རྒྱ་རུད་ཚུ་ཐོན་པའི་
སྐབས་ མི་སེར་འགོ་འགྲུལ་པ་ཚུ་ ཉིན་གངས་ལས་བཅད་དེ་ ལམ་ཁར་ལུས་པའི་གྲུ་ ད་
ལྟོའི་བར་ན་ཡང་ ལམ་སེལ་བའི་སྐབས་ འགྲུལ་པ་ཚུ་ རྒྱ་ཚོད་ གསུམ་དང་བཞི་ལས་
ལྷག་སྟེ་ སྤྱག་སྦྱོང་དགོཔ་ ཐོན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ད་རེས་ འཁོར་ལམ་ལ་ལུ་ཅིག་ ནད་
ཡམས་གྱི་ཉེན་འཛུབ་ཆེ་བའི་ ས་ཁོངས་ནང་རྒྱུད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་གྱི་
འཁོར་ལམ་འདི་ མེད་ཐབས་མེད་པ་ཅིག་ལུ་ བྱུང་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་འབདཱ་ལས་ གཞུང་གི་ཁ་ཕུག་ལས་ དང་པ་ རྟོ་ཕྱོགས་གྱི་ཤར་རུབ་གྱི་གཞུང་
ལམ་ ངང་ལམ་ལས་ བདེ་བ་ཐང་གི་ལམ་དང་ དགེ་ལེགས་ཕུག་ལས་ སྤུན་སྦྲང་
གི་ལམ་ ལྷ་མོའི་རྫིང་ཁ་ལས་ གསར་སྤང་གི་གཞུང་ལམ་ཚུ་ དེ་འཕྲོ་ལས་ འགོ་
བརྩམས་གནང་དགོཔ་དང།

2. Complete the North-East-West highway, from Bumthang Ura to Lingmethang, to be completed by December 2022.

Following the extensive deliberation, the House passed the first recommendation of the Motion with simple majority support of 21 “Yes,” votes, 15 “No,” votes and 4 members abstaining out of 40 members present and voting.

While ascertaining the support for the second recommendation of the motion, 14 members voted “Yes,” 23 members voted “No,” and 3 members abstained from the total of 40 members present and voting. Therefore, it could not passed. **(6th Day of the 10th Month of the Iron Female Ox Year, Corresponding to December 9, 2021)**

3.3. Motion on lifting the Ban on Bar License in Bhutan

The Member from the Athang_Thedtsho Constituency reported that for the wellbeing of the people’s health, the issuance of bar licenses was banned in Bhutan in 2010. In the year 2015, Lhengye Zhungtshog approved the National Policy and Strategic Framework to Reduce Harmful Use of Alcohol 2015-2020. In spite of all the measures and interventions, the number of distribution outlets (bar and liquor retail trade) had increased. The member submitted that, as of now, about 1000 bar licenses had been issued.

གཉིས་པ་ བྱང་ཤར་རྒྱལ་ བུམ་ཐང་ཡུ་ར་ལས་ གླིང་མའི་ཐང་ཚུན་གྱི་གཞུང་ལམ་
འདི་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ སྤྱི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་འཁོད་ མཇུག་བསྟུ་གནང་དགོ་པའི་
གྲོས་དོན་ཁག་གཉིས་ཕུལ་མི་དེ་ལྟ།

ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ དགག་བཤེར་དང་ ཚད་མཉམ་གྱི་ཐོག་ལས་ གསུང་གྲོས་ལུན་
འིང་མ་སྟེ་ གནང་པའི་མཐའ་མར་ ཚོགས་ཁང་གིས་ གྲོས་དོན་དང་པ་ལུ་ ཚོགས་
དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་བསྐྱར་
ཚོགས་གྲལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༠ ལས་ ༢༡ གིས་བརྟུབ་དང་ ༡༥ གིས་
མ་བརྟུབ་ ༤ གིས་འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ བྱེད་མང་གི་ཐོག་ལས་ གྲོས་དོན་དང་པ་འདི་
ཆ་འཇོག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ གྲོས་དོན་གཉིས་པ་གྱ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་
བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གྲལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༠
ལས་ ༡༤ གིས་བརྟུབ་དང་ ༢༣ གྱིས་མ་བརྟུབ་ ༣ གྱིས་འཛེམས་བཞུགས་པ་ལས་
གྲོས་དོན་འདི་ ཆ་འཇོག་གྲུབ་མ་ཚུགས་པར་ ཆ་མེད་སོང་པའི་ཤུལ་ལུ་ གསུང་གྲོས་
མཇུག་བསྟུ་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་ལྷགས་མོ་གྲུང་ལོ་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༤ ལུང་མ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་
༡༢ པའི་ཆེས་ ༩ ལྟ།

༣.༣ ཆང་གི་ཆོག་ཐམ་ བཀག་དམ་འབད་ཡོད་མི་དེ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་གྱི་ གྲོས་ཚད།

ཨ་ཐང་ཐང་ཚོ་འདེམས་ཁོངས་འཐུས་མི་གིས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལས་ ད་ཚུན་ གཞུང་
གིས་ མིའི་གཞུགས་ཁམས་འཕྱོད་བསྐྱེད་ལུ་བརྟེན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཆང་ བཀག་དམ་
འབད་ཡོད་པ་མ་ཆད་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལུ་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆང་
ལས་བརྟེན་པའི་ གཞོད་པ་དང་ ལག་ལེན་མར་ཕབ་གྱི་ སྤྱི་ཚུལ་ཅིག་བརྟེན་ཏེ་ཡོད་
རུང་ ཆང་བགོ་བཟུམ་འབད་མི་དང་ བསེལ་ཚོང་པའི་གུངས་ཁ་ ཡར་སེང་སོང་ཡོད་པའི་

Currently, there were about 4,500 bar licenses, 600 retail liquor shop licenses, and 195 wholesaler licenses issued in the country.

The member stated that, according to studies, the ban on the issuance of bar licenses had not resulted in fulfilling its objectives but rather there was a rise in the number of alcohol consumptions and bars in the country. It had also resulted in a rise in the illegal sale and leasing of licenses.

Furthermore, the member submitted that, one of the pledges of the Government of the day is to close the gap between haves and have-nots. The ban on the bar license have benefitted only the ones who possess the license and there was no equity or justice as disadvantaged people could not avail the opportunity to benefit. Thus, the member submitted following two recommendations:

1. Increase and adopt a single bar and retail license fee across the country and lift the ban on bar licenses.
2. Ministry of Health (MoH) and the relevant stakeholders must maximize their efforts in creating awareness of the ills of alcohol consumption.

ཁར་ ད་ཚུན་ ཆང་གི་ཚོག་ཐམ་ ༡༠༠༠ དེ་ཅིག་ གློད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ ཆང་ བཀག་དམ་
འབད་མི་འདི་ ཁྲིམས་མཐུན་སྡེ་ ལག་ལེན་འཐབ་མ་རྒྱལ་ས་ཕས་ཟེར་ལུ་ཡི།

ད་རེས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཆང་གི་ཚོག་ཐམ་གློད་མི་ ཡོངས་བསྡུམས་ ༤,༥༠༠ དེ་ཅིག་ཡོད་
པའི་གྲལ་ལས་ བསིལ་ཚོང་རྒྱབ་མི་ ༤༠༠ དང་ སྤང་ཚོང་རྒྱབ་མི་ ༡༧༥ དེ་ཅིག་ཡོད་པ་
དང་།

ཞིབ་འཛོལ་སྟན་ལུ་ཅིག་དང་འབྲེལ་ཕ་ད་ ཆང་གི་ཚོག་ཐམ་ བཀག་དམ་འབད་མི་ལས་
བརྟེན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཆང་གློད་མི་དང་ ཆང་ཁང་རྒྱ་ ཉེང་སྐལ་ར་ ཡར་སེང་སོང་ཡོད་
པའི་གྲ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་ ཆང་གི་ལག་ཁྱེར་ བཅོང་ནི་དང་ གླུ་ཁར་བཏང་མི་རྒྱ་
ལང་ མང་རབས་ཅིག་ཐོན་ཡོད་པ་སྡེ་ལུ་ཡི།

ད་རེས་གཞུང་གི་ ཁས་གྲུངས་གཅིག་ ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བར་ན་ བྱང་པར་ རྩེང་སྤྱ་
བཟོ་ནི་འདི་ཨིན་པ་ལས་ ཆང་གི་ལག་ཁྱེར་ བཀག་དམ་འབད་མི་དེ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་སར་
ཆར་པ་ ཟེར་དོ་བཟུམ་སྡེ་ ཡོད་མི་རྒྱ་ལུ་ ཁེ་ཕན་གློད་ནི་དེ་གོ་སྐབས་ཐོབ་རུང་ མི་སེར་
ཉམ་རྒྱུང་རྒྱ་ལུ་ ཁེ་ཕན་གློད་ནི་དེ་གོ་སྐབས་ མ་ཐོབ་ལས་བརྟེན་ འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་
གོ་ས་དོན་ཁག་གཉིས་ཕུལ་མི་དེ་ཡང་།

དང་པ་ གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཆང་གི་ཚོག་ཐམ་བཀག་དམ་འབད་མི་དེ་ ལོག་
སྡེ་ར་ མི་སེར་ལུ་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་སྡེ་གནང་དགོ་པ་དང་།

གཉིས་པ་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་རྒྱ་གིས་ ཆང་གི་ཉེས་
དམིགས་དང་ ཆང་ལས་བརྟེན་པའི་ གསོ་བའི་གཞོང་ལེན་གྱི་སྐོར་ལས་ མི་སེར་
ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་ གོ་བ་བཅས་གློད་རྒྱུ་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སྡེ་ གློད་དགོ་པའི་གོ་ས་དོན་
ཁག་གཉིས་ཕུལ་ཡི།

Therefore, the House endorsed both the recommendations with 37 “Yes” votes, 3 “No” votes, and 1 member abstaining out of 41 members present and voting. (6th Day of the 10th Month of the Iron Female Ox Year, Corresponding to December 9, 2021)

4. Review Report of the Good Governance Committee on the Anti-Corruption Commission’s Annual Report 2020–2021

In accordance with Article 27 (4) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan and Section 169 (1) of the Anti-corruption Act of Bhutan 2011, the Chairperson of the Good Governance Committee (Member from Dewathang-Gomdar Constituency) presented the Good Governance Committee’s Review Report on the Anti-Corruption Commission’s Annual Report 2020–2021 along with three recommendations as follows:

1. The Royal Court of Justice to create a designated and separate Bench for Corruption cases to expedite resolution of corruption cases delayed in prosecution;

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་ཡུན་རིང་སྟེ་ གནང་པའི་བུལ་ལུ་ ཚོགས་
 ཁང་གིས་ གོས་དོན་ཁག་གཉིས་པོ་འདི་ བཏབ་གཅིག་ཁར་སྟེ་ ཚོགས་དམངས་ལས་
 རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱབ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱབ་བསྐྱར་ཚོགས་གལ་ འབྲུས་
 མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༡ ལས་ ༣༧ གྱིས་ བཏུབ་དང་ ༣ གྱིས་མ་བཏུབ་ ༡ གིས་
 འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ ཕྱད་མང་གི་ཐོག་ལས་ གོས་དོན་གཉིས་པོ་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་
 གནང་ཡི། གནས་ཡོ་ལྷགས་མོ་སྒྲུང་ལོ་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༩ པའི་
 ཆེས་ ༩ ལུ།

༤. རན་ལྟང་བཀག་སྟོམ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ ཡོ་ལྷར་སྟན་ལུ་ ༡༠༡༠-༡༠༡༡ ལུ་གཞུང་སྐྱོང་
 ལེགས་ལྟན་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་ཁོ་བ་སྟན་ལུ་འགྲོ་སྟོན་ཆོད།

གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྟན་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་ཁོ་བ་འཛིན་ བདེ་བ་ཐང་སྟོམ་དར་འདེམས་ཁོངས་འབྲུས་
 མི་གིས་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་རྩ་ཆ་ན་ ༣༧ པའི་དོན་ཆ་ན་ ༤ པ་དང་ རན་
 ལྟང་བཀག་སྟོམ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ དོན་ཆ་ན་ ༡༤༩
 ༡༡ པ་དང་འབྲེལ་ རན་ལྟང་བཀག་སྟོམ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ ཡོ་ལྷར་སྟན་ལུ་ ༡༠༡༠-
 ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ བསྐྱར་ཁོ་བ་སྟན་ལུ་སྤུལ་ཁ་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་ གོས་
 འདེབས་ཁག་གསུམ་སྤུལ་མི་དེ་ཡང་ཅེ།

༡. འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ནང་ རན་ལྟང་གི་རྩ་ཆ་གཞི་ཡར་སེང་འབྱོར་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ རན་
 ལྟང་གི་རྩ་ཆ་གཞི་རྩ་ ཉེས་གཤེར་འབད་ནིའི་ནང་ སྤར་འབྲུངས་སྟེ་ ལུས་ཏེ་ཡོད་
 མི་རྩ་ མཐུགས་སུ་སྟེ་འབད་ཐབས་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་ཁོ་བ་ཐུག་ལས་ དཔལ་ལྷན་
 འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ རན་ལྟང་དང་འབྲེལ་བའི་ གནད་དོན་གྱི་དོན་ལུ་
 ཁྲིམས་ཁྲི་ལོགས་སུ་གཅིག་ རོས་འཛིན་གནང་དགོ་པའི་ གོས་འདེབས་དང་།

2. A reminder to the OAG and the ACC to expedite restitution of the outstanding amount of Nu. 412.374 million and to specify amounts restituted between now and the next reporting year; and
3. Royal Civil Service Commission to provide ACC with the required manpower till such time ACC is provided complete operational independence.

After an extensive deliberation, The House endorsed the three recommendations with 37 “Yes” votes with 4 members abstaining out of 41 members present and voting. **(10th Day of the 11th Month of the Iron Female Ox Year, Corresponding to December 13, 2021)**

༡. སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷོ་ ༤ པའི་ནང་འཁོད་ལུ་ སྐར་སྤྱོད་ཀྱི་མ་དངུལ་ དངུལ་གྲམ་
 ས་ཡ་ ༤༡༢.༣༧༤ ཆད་ལུས་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་
 འདས་པའི་གོས་འདེབས་ ཡང་བསྐྱར་སྤུལ་ནི་ཨིན་མ་དང་ དེ་ཡང་ ཚུད་དཔོན་
 ཡོངས་བྱབ་ཡིག་ཆ་དང་ ངན་ལྟ་བུ་གྲག་སྤོམ་ལྟན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ ཕྱིས་
 ཆད་ཡོད་མི་ སྐར་སྤྱོད་ཀྱི་མ་དངུལ་ཚུ་ གང་མགོག་པ་ལེན་དགོ་པའི་ ངན་གསོ་
 སྤུལ་ནི་དང་ ལྷག་པར་དུ་ གོས་ཆོད་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ ཁྲུངས་ལྷན་སྤྱོད་
 བསྐྱར་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཚུད་དཔོན་ཡོངས་བྱབ་ཡིག་
 ཆང་དང་ ངན་ལྟ་བུ་གྲག་སྤོམ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་གཙུག་སྤེལ་ ད་ཚུན་དང་ ལུལ་
 མའི་ ལྷན་ཁུ་གི་ལོ་འུ་བར་ན་ སྐར་སྤྱོད་འབད་ཡོད་པའི་མ་དངུལ་ཚུ་ ཁ་གསལ་
 བཀོད་དགོ་པའི་གོས་འདེབས།

༢. ལོ་བསྐྱར་གི་སྤྲོམ་ཁུ་ག་རའི་ནང་ ངན་ལྟ་བུ་གྲག་སྤོམ་ལྟན་ཚོགས་ནང་ སྤྱི་ཚད་
 དང་ ཁྲུངས་ཆད་གཉིས་ཆ་རའི་ཐད་ལུ་ དགོས་མཁོ་དང་ལྷན་པའི་ མི་སྟོབས་
 འཛོལ་ནི་དང་ གདོང་ལེན་བྱུང་དོ་ཡོད་པ་སྤྱོད་ བཀོད་མི་འདི་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་གི་
 ཁ་ཐུག་ལས་ རྒྱལ་གཞུང་གི་གཞུག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ངན་ལྟ་བུ་གྲག་སྤོམ་ལྟན་
 ཚོགས་འདི་ རང་སྤྱོད་གི་གཙུག་སྤེལ་ཁྲིལ་བུ་མ་སྤྱོད་ཚུན་ དགོས་མཁོ་འདི་ མི་སྟོབས་
 ཕྱིན་དགོ་པ་བཅས་ གོས་འདེབས་ཁག་གསུམ་སྤུལ་ཡི།

གོས་འདེབས་ཁག་གསུམ་དེ་གུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་ཞིབ་ཞིབ་སྤྱོད་ གནང་
 པའི་ལུལ་ལུ་ གོས་འདེབས་ཚུ་གུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་
 ད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཚོགས་གྲུལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐོས་ས་ ༤༡ ལས་ འཐུས་མི་ ༣༧
 གྱིས་བཏུབ་དང་ འཐུས་མི་ ༤ གིས་ འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ བྱེད་མང་ཐོག་ལས་ ཚོགས་
 ཚུང་གིས་སྤུལ་བའི་གོས་འདེབས་ཚུ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ ངན་ལྟ་བུ་གྲག་སྤོམ་ལྟན་ཚོགས་
 ཀྱི་ ལོ་བསྐྱར་སྤོམ་ཁུ་ ༢༠༢༠-༢༠༢༡ ཅན་མའི་ གསུང་གོས་མཐུག་བསྐྱུས་གནང་ཡི།
 རང་ལྷགས་གནམ་ལོ་ ལྷགས་མོ་ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ ཆོས་ ༡༠ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷོ་ ༡༩ པའི་ཆོས་

5. Re-Deliberation on the Anti-Corruption (Amendment) Bill of Bhutan 2021

On the 10th Day of the 11th Month of the Iron Female Ox Year, corresponding to December 13, 2021, the Chairperson of the Good Governance Committee (Member from Dewathang_Gomdar Constituency) moved the motion to re-deliberate on the Anti-Corruption (Amendment) Bill of Bhutan 2021. In his Motion, the Member stated that during the 5th Session, the National Assembly deliberated extensively and adopted with amendments and changes on 50 sections of the Bill and it was referred to the National Council as per the legislative procedure. The National Council deliberated and made amendments and changes to 52 sections of the Bill and presented for Re-deliberation.

The House deliberated on each section of the Bill, and the National Assembly did not support 33 sections: 3 sections related to the independence of adequate human resources, 27 sections related to offences, and 3 general sections. As the two Houses could not come to a consensus on several clauses of the Bill, the Bill was submitted to Druk Gyalpo, to redeliberate on the disputed clauses in the Joint Sitting.

4. འབྲུག་གི་ངན་ལྟ་བུ་བཀག་སྡོམ་གྱི་ (འཕྲི་སྡོམ་) དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ བསྐྱར་
གྲོས་ཀྱི་གྲོས་ཚེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༡༩ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ གཞུང་སྲོང་
ལེགས་ལྷན་ཚོག་ཆུང་གི་ཁྲི་འཛིན་ བདེ་བ་ཐང་སྒོམ་དར་འདེམས་ཁོངས་འཐུས་མི་གིས་
འབྲུག་གི་ངན་ལྟ་བུ་བཀག་སྡོམ་ (འཕྲི་སྡོམ་) དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མར་ བསྐྱར་
གྲོས་ཀྱི་གྲོས་དོན་ཕུལ་མིའི་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་ཐེངས་ ༥ པའི་
ནང་ དཔུང་ཡིག་འདི་གུ་ གསུང་གྲོས་མཐེལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ་ རོན་ཚན་ ༥༠ དེ་ཅིག་ འཕྲི་
སྡོམ་དང་ བསྐྱར་བཙུག་མཛད་དེ་ ཆ་འཛིན་གྲུབ་ཡོད་མི་དེ་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་རིམ་དང་
འབྲེལ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་ཕ་བཞིན་དུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁ་ཐུག་ལས་
དཔུང་ཡིག་འདི་གུ་ གསུང་གྲོས་ཞིབ་ཞིབ་སྟེ་གནང་སྟེ་ རོན་ཚན་ ༥༩ དེ་ཅིག་ འཕྲི་
སྡོམ་དང་ ཁ་སྐོང་ དེ་ལས་ བསྐྱར་བཙུག་ཆུ་མཛད་དེ་ བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་དོན་ཕུལ་ཡོད་པ་
ལས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་གནང་དགོ་པའི་གྲོས་དོན་ཕུལ་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཕུལ་བའི་(འཕྲི་སྡོམ་)
དཔུང་ཡིག་གི་ གྲོས་འདེབས་ རོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གུ་ གསུང་གྲོས་གནང་པའི་སྐབས་
མི་སྟོབས་རང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ རོན་ཚན་ཁག་ ༣ དང་ གཞོད་འགེལ་དང་འབྲེལ་
བའི་ རོན་ཚན་ ༡༧ དེ་ལས་ སྤྱིར་བཏང་རོན་ཚན་ ༣ འབད་ཕ་ད་ ཡོངས་བསྐྱེམས་
རོན་ཚན་ ༣༩ ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕུལ་མ་ཚུགས་པ་
ལས་བརྟེན་ ཚོགས་ཁང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ རོན་ཚན་ ༣༩
གུ་ མོས་མཐུན་མ་བྱུང་ནི་དེ་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ གསུང་གྲོས་གནང་ནིའི་
དོན་ལུ་ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་
ཞབས་སར་ ལྷན་གསན་པ་བ་ནི་ཨིན་མ་སྟེ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

The House adopted other sections with 37 “Yes” votes, 1 “No” vote, and 2 members abstaining out of 40 members present and voting.

6. United Nations Convention Against Corruption (Amendment)

The Member In-Charge of the Bill (Minister for Foreign Affairs) moved the motion to re-deliberate on the United Nations Convention Against Corruption (Amendment). The Minister submitted that the National Assembly revoked the reservation on the Article 66(2) of the Convention during its 5th Session and it was referred to the National Council. The National Council in its 28th Session deliberated on the Convention and did not agree on the revocation of the reservation of the National Assembly. The National Council recommended to deposit with reservation or denounce and re-accede to the UNCAC with reservation to uphold the national interest.

The House deliberated on the National Council’s recommendation and then decided to vote on the recommendation of the latter. The House could not obtain simple majority with 38 “No” votes and 2 members abstaining out of 40 members present and voting. Since, the two Houses could not arrive at consensus, the disputed clause

དེལས་ སྤྱིར་བཏང་ ཚོགས་ཁང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱིས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཡོད་པའི་དོན་ཚན་
 ཚུ་ལུ་ ཡང་བསྐྱར་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་
 གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་སྐྱར་ཚོགས་གྲུབ་ འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༠ ལས་ འཇུག་མི་
 ༣༧ གྱིས་བཏུབ་དང་ ༡ གིས་མ་བཏུབ་ དེལས་ ༡ གྱིས་ འཛེམ་བཞུགས་ཏེ་ མང་
 མོས་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་གནང་ཡི།

༤. རན་ལྷན་གྱི་གདོང་ལེན་ལུ་ འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་གྲོས་ (འཕྲི་སྟོན་) གུ་ བསྐྱར་
 གྲོས་ཀྱི་གྲོས་ཚད།

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ ཕྱི་འབྲེལ་བློན་པོ་གིས་ རན་ལྷན་གྱི་གདོང་ལེན་ལུ་ འཛམ་གླིང་
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་གྲོས་(འཕྲི་སྟོན་) གུ་ བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་གྲོས་དོན་ཕུལ་མི་ནང་ མཐུན་
 གྲོས་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ ཚོགས་ཐེངས་ལྔ་པའི་
 རང་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ འདས་པའི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ དགག་ཆ་འདི་ ཆ་མེད་གནང་
 ཞིན་མ་ལས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་ལུ་ ཕུལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་གིས་ ཚོགས་ཐེངས་ ༣༤ པའི་ནང་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་འཛིག་གྲུབ་མི་ལུ་ རོས་ལེན་མེད་པ་དང་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ སྤྱང་སྐྱོབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ མཐུན་གྲོས་ རོས་སྦྱོར་འབད་ཡོད་མི་
 འདི་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ་པ་དང་ མཐུན་གྲོས་ཀྱི་རྩ་ཚན་ ༤༤ པའི་ དོན་ཚན་ ༡ པ་ལུ་
 དགག་ཆ་བཀོད་དེ་ སྤྱིར་ལོག་ རོས་སྦྱོར་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་ཏེ་འདུག་
 ཟེར་ཞུ་ཡི།

མཐུན་གྲོས་དེ་གུ་ གསུང་གོས་ཡུན་རིང་མ་སྟེ་ གནང་པའི་མཐའ་མར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
 སྟེ་གི་ཕུལ་མི་གྲོས་འདེབས་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་
 རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གྲུབ་ཡོད་པའི་ འཇུག་མི་ ༤༠ ལས་ འཇུག་མི་ ༣༤ གྱིས་ རྒྱབ་
 སྐྱོར་མེད་པ་དང་ འཇུག་མི་ ༡ གྱིས་ འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ ཚོགས་སྟེ་ལས་ཕུལ་པའི་

was submitted to the Druk Gyalpo to deliberate in the Joint Sitting.
(12th Day of the 11th Month of the Iron Female Ox Year, Corresponding to
December 15, 2021)

7. Report of the Public Accounts Committee

7.1. Royal Kasho on Joint Sitting

The Royal Assent is hereby granted to convene the Joint Sitting of Parliament on 14th and 15th of December, 2021 to present the Review Report of the Public Accounts Committee on the Annual Audit Report 2020 and the Performance Audit Report, and on 24th December, 2021 the Prime Minister of Bhutan to present Annual Report on the State of the Nation, including legislative plans and annual plans and priorities of the Government. Granted on the 2nd Day of the 11th Month of the Iron Female Ox Year.

By warrant under His Hand

Druk Gyalpo

གྲོས་འདེབས་ལུ་ རོས་ལེན་ཕུལ་མ་ཚུགས་པར་ ཚོགས་ཁང་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་
 མོས་མཐུན་མ་བྱུང་མ་ལས་ མཐུན་གྲོས་འདི་ འབྲུག་མངའ་བདག་ཀྱུལ་པོའི་ཞབས་སར་
 སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ གསུང་གོས་གནང་ཞིའི་དོན་ལུ་ ཕུལ་ནི་སྟེ་ རོས་ལེན་
 མཛད་དེ་ མཐུན་གྲོས་བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་གསུང་གོས་ མཐུག་བསྐུ་གནང་ཡི། རང་ལུགས་གནམ་
 ལོ་ལྷགས་མོ་སྤང་ལོ་ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༩ ལུངས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༩༡ ཟླ་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ལུ།
 ཚོགས་ཀྱན་ཐོ་རྩུར་སྤྲུགས་ ༡༩ རང་གཞིགས་ཚུགས།

༥. དམངས་ཅིས་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟན་ལྷ།

༥.༡ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཚོགས་ཚོག་པའི་བཀའ་ཤོག

ཅེ་ ད་ལན་ དེ་ནི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ་ ཚོགས་བཞིན་ཡོད་
 པའི་ལས་རིམ་ནང་ སྤྱི་ཟླ་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༡༤ དང་ ༡༥ ལུ་ ཀྱུལ་གཞུང་ཅིས་ཞིབ་
 དབང་འཛིན་གྱི་ སྟན་ལུ་ལས་བརྟེན་པའི་ དམངས་ཅིས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ་
 ༡༠༩༠ ཅན་མའི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལུ་དང་ ལས་འབྲེལ་ཅིས་ཞིབ་སྟན་ལུ་ཕུལ་ནི་དང་
 སྤྱི་ཟླ་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༡༤ ལུ་ གྲོན་ཆེན་གྱིས་ གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ ལོ་བསྟར་
 འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་ ཀྱུལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྟོར་
 ལས་ སྟན་ལུ་ཕུལ་ཞིའི་དོན་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་འཚོགས་ཚོག་པའི་ བཀའི་
 གནང་བ་ལུ་བྱུང་མི་ལུ་ བཏུབ་འབད་བཀའ་གོལ་གནང་ཡོད། ཞེས་རང་ལུགས་གནམ་ལོ་
 ལུགས་སྤང་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡ ལུ།

ཕུག་མཚན་ངོ་མ་ཡོད།
 འབྲུག་མངའ་བདག་ཀྱུལ་པོ།

7.2. Public Accounts Committee Review Report

Upon reading the Royal Kasho by the Secretary General, the Chairperson of the Public Accounts Committee (National Council Member from Paro Dzongkhag) presented the Review Report:

1. Synthesis of Annual Audit Report 2020
2. Follow up on Review Reports of AAR 2010-2019
3. Follow-up on Review Report on Surface Collection and Dredging of Riverbed Materials (RBM)
4. Review Report on Performance Audit Report on Implementation and Management of National Broadband Fiber Network and Review Report on Performance Audit Report on Ex-Country Travels and Short-Term Trainings(STT)
5. Follow-up on the Implementation Status of the Resolutions of the Second-Third Session of the Third Parliament of Bhutan was presented with observations, loopholes, and recommendations.

While deliberating on each of the recommendations, the relevant Ministries provided clarification on the various issues and doubts

མ.༡ དམངས་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུ་བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་

དེ་ལས་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་བཀའ་གནང་བ་དང་འབྲེལ་ བཀའ་
ཤོག་འདི་ ཚོགས་དམངས་ལུ་ ལྷག་ཕུལ་བའི་རྩིས་སུ་ དམངས་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུ་ཁྱི་
འཛིན་ སྤྱི་རྒྱུ་ཁྱི་ལྟུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་འཐུས་མི་གིས་ དམངས་ཅིས་ཚོགས་
རྒྱུ་གི་ སྟན་ལྟུ་འདི་ལེའུ་ ༥ གི་ཤོག་ལུ་ཕུལ་མི་དེ་ཡང་

༡. ལོ་བསྐྱར་ཅིས་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་ ༢༠༢༠ ཅན་མའི་ སྤྱི་བསྐྱེམས་སྟན་ལྟུ་དང་།
༢. ཅིས་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་ ༢༠༢༠ ལས་ ༢༠༢༢ ཅན་གྱི་ བསྐྱར་ཞིབ་འཕྲོ་མཐུད་སྟན་
ལྟུ་
༣. གཙང་རྒྱུ་ལྟུ་གི་ དོས་གཟུགས་རྒྱ་བསལ་ནི་དང་ ས་རྒྱལ་རྒྱ་བསྐྱར་
ལེན་གྱི་ བསྐྱར་ཞིབ་འཕྲོ་མཐུད་སྟན་ལྟུ་དང་།
༤. རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་ ཡོངས་འབྲེལ་རྒྱུ་ཐག་མཐུད་སྟེལ་ ལག་ལེན་དང་འཛིན་སྐྱོང་
གི་ ལས་འབྲེལ་ཅིས་ཞིབ་བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་དང་ ཕྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་ ལས་
འབྲེལ་ཅིས་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་ ༼ཡུན་ཐུང་སྐྱོང་བརྒྱུ་ཀྱི་ གི་བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་
༥. སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ ཚོགས་ཐེངས་ ༢ པ་དང་ ༥ པའི་ ལས་འབྲེལ་ཅིས་
ཞིབ་སྟན་ལྟུ་གི་ གོས་ཆེད་ དང་ལེན་གྱི་གནས་ཆེད་སྟན་ལྟུ་གུ་ ཚོགས་རྒྱུ་གི་
ཞིབ་རྟོག་དང་ ཆད་སྐྱོན་ གོས་འདེབས་རྒྱ་ ལ་གསལ་སྟེ་ཕུལ་ཡི།

སྟན་ལྟུ་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གྱིས་ གསུང་གོས་གནང་མ་ད་ འཐུས་མི་རྒྱ་གིས་ རོགས་
བྱི་འདྲ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་བཀོད་མི་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་གི་སྒོན་པོ་དང་ ཚོགས་རྒྱུ་གི་
ཁྱི་འཛིན་དང་ འཐུས་མི་རྒྱ་གིས་ རོགས་སེལ་རྒྱ་ལ་གསལ་སྟེ་ལྟུ་སྟེ་ གསུང་གོས་རྒྱུ་

raised by the members. The 9 recommendations of the Committee were as follows.

1. Section 2.1 of the Civil and Criminal Procedure Code 2001 states that “the executive shall have a duty to provide for the execution of judgments of all the courts”. In this regard, PAC recommended the executive to enforce the judgements passed by the court and put in place a mechanism to hold the agency concerned accountable.
2. Strict implementation of the decision of the RAA that “The treatment of the cases of excess payment shall not be limited to restituting the amount but also holding individuals accountable (officials and parties) for restoring the compromised structure/infrastructure to a desired level of quality even if it may require dismantling the entire structures”.
3. Heads of the agencies to take up the responsibility to assume the full accountability for any audit irregularities/ observations.
4. Speed up the establishment of the third internet gateway through Bangladesh.

ཤིང་རྒྱས་པ་སྟེ་གནང་ཡོད་པ་དང་ ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ གྲོས་འདེབས་ཁག་ ༩ ལུལ་མི་ཚུ་
ཡང་།

༡. འབྲུག་གི་ཞི་ཚུན་དང་ཉེས་ཚུན་བའི་ གནད་སྟོན་གྱི་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༡ ཅན་
མའི་ རོན་ཚན་ ༢.༡ པའི་ནང་ལུ་ “ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་ཆ་མཉམ་གྱི་འབྲུན་ཚད་
ཚུ་ གཞུང་སྐྱོང་ལས་ བསྟར་སྟོན་མཛད་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད་” ཟེར་འཁོད་དེ་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ དམངས་ཕྱིས་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་ལས་གནང་
བའི་ འབྲུན་ཚད་ཚུ་ གཞུང་སྐྱོང་གིས་ བསྟར་སྟོན་འབད་དགོ་པ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་
ལས་སྟེ་ལུ་ འགན་འཁུལ་བཀའ་ནིའི་ཐབས་ལམ་འགྲིག་དགོ་པ།

༢. རྒྱལ་གཞུང་ཕྱིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱིས་ “དངུལ་ཐེབས་སྟོན་ཡོད་པའི་ གནད་
རོན་ཚུ་གི་ཐད་ཁར་ དངུལ་འབོར་ འོག་སྟེ་ལེན་ནི་རྒྱུམ་གཅིག་ལུ་ ཚད་འཛིན་
འབད་ནི་མེན་པར་ གཞི་བཀོད་ཆ་ཚང་ མེད་པ་གཏང་དགོ་པ་ཐོན་ཏེ་ར་འབད་རུང་
སྤྱི་ཚད་ཞན་པའི་ གཞི་བཀོད་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་ འོག་སྟེ་ར་ དགོས་
མཁོའི་སྤྱི་ཚད་ལུ་ བསྟར་གསོ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་ཚུ་ ༡ འགན་འཛིན་
པ་ཚུ་དང་སྟེ་ཚན་ཚུ་ ལུ་ འགན་འཁུལ་བཀའ་ནི་གི་ གྲོས་ཐག་གཅད་མི་དེ་
བསྟར་སྟོན་ དམ་དམ་སྟེ་འབད་དགོ་པ།

༣. དམངས་ཕྱིས་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ ལས་སྟེའི་འགོ་འཛིན་ཚུ་ལུ་ ཕྱིས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་
བའི་ རྒྱལ་མིན་/ཞིབ་རྟགས་ཚུ་གི་ཐད་ཁར་ འགན་འཁུལ་ཕྱི་ལུ་བསྐྱམ་ནི་གི་
འགན་ཁག་ལེན་དགོ་པ།

༤. བང་ལ་དེཤ་བརྒྱུད་དེ་ གྲོག་རིག་ཡོངས་འབྲེལ་གྱི་ ཡོངས་སྟོ་གསུམ་པ་ གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་གི་ལཱ་འདི་ ཚ་ངེར་བཏོན་དགོ་པ་/མཁྱོགས་པར་འབད་དགོ་པ།

5. Put in place adequate and state-of-the-art infrastructure to ensure e-resilience of the country.
6. BICMA to speed up its regulatory role and set up grievance redressal mechanism to be responsive to customer complaints.
7. MoIC to frame a strategy to ensure sustainability of fiber resources and put in place systems to ensure monitoring controls, diligence and oversight.
8. Agencies ensure strict compliance with the rules and regulations related to Ex-Country Travels (STTs).
9. RCSC being the central personnel agency, should conduct HR auditing of the agencies on an annual basis and rectify the deficiencies in the HR planning and system and hold the official concerned accountable.

- ཕ. རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ ཨི་-རློག་ཐབས་ (e-resilience) རེས་བརྟན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་
ཚད་ལྡང་དང་ རིག་གསར་གྱི་ གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་ བརྩམས་དགོཔ།
- ཇ. བད་དོན་བརྒྱད་འབྲེལ་དང་ བད་བརྒྱད་དབང་འཛིན་གྱི་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་ འགན་
ཁག་མཁྱོགས་ངལས་སྟེ་ བསྐྱར་སྦྱོང་འབད་དགོཔ་དང་ ཞབས་རྟེན་ ལག་ལེན་
འཐབ་མི་ཚུ་གིས་ ཉུགས་བཤད་བཀོད་མི་ཚུ་ བསལ་ནིའི་དོན་ལས་ དཀའ་ངལ་
སེལ་ནི་གི་ ཐབས་ལམ་ གཞི་བརྩམས་འབད་དགོཔ།
- ཉ. བད་དོན་དང་ བརྒྱད་འབྲེལ་ལྷན་ཁག་གིས་ རྒྱན་ཐག་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཡུན་བརྟན་
ཐོག་ལུ་ བཞག་ཐབས་གྱི་ ཐབས་བྱས་བརྩམ་དགོཔ་དང་ ལྷ་རྟོག་གི་དམ་འཛིན་
དང་ འབད་བརྩོན་ དེ་ལས་ འགན་གནས་ཚུ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནི་གི་ ལམ་
ལུགས་ཚུ་ གཞི་བརྩམས་འབད་དགོཔ།
- ཏ. ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ ཕྱི་རྒྱལ་འགོ་འགྲུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་
ཚུ་ལུ་ དམ་དམ་སྟེ་གནས་དགོཔ།
- ཉ. རྒྱལ་གཞུང་གི་གཞི་གཞུང་ལྷན་ཚོགས་འདི་ མི་སྟོབས་གྱི་ལས་སྡེ་ གཙོ་བོ་ཅིག་ཨིནམ་
ལས་ ལོ་བསྐྱར་བཞིན་དུ་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ མི་སྟོབས་ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་སྟེ་ མི་སྟོབས་
འཆར་གཞི་དང་ ལམ་ལུགས་ནང་གི་ཆད་སྐྱོན་ཚུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་དགོཔ་
དང་ འབྲེལ་ཡོད་འགན་འཛིན་པ་ཚུ་ལུ་ དེ་བསྐྱུན་གྱི་ འགན་འཁུན་བཀའ་དགོ་
པའི་ གོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ཡི།

The House thoroughly deliberated on the recommendations and adopted with majority support of 66 “Yes” votes and 1 member abstaining out of 67 members present and voting.

Subsequently, the Speaker declared the tabling of RAA’s Annual Audit Report 2020-2021 and the Performance Audit Report on Operations of Natural Resource Development Corporation Limited. The House referred the reports to the Public Accounts Committee, for review and report to the Parliament in next Parliament.

8. Presentation of Annual Report on the State of the Nation, including legislation plans, annual plans and priorities of the Government.

The Prime Minister submitted that according to the Constitution of the Kingdom of Bhutan, the Prime Minister had to present the Annual Report on the State of the Nation, including legislation plans, annual plans, and priorities of the Government, to the Parliament and His Majesty the King, hence the report was prepared as required . However, he said that after listening to the Royal Address on the 114th National Day, the format on report presentation had to be changed. He submitted that the State of the Nation could be seen in His Majesty’s leadership . In His Kingship is our nation , in his body , speech and mind. His Majesty had clearly mentioned on the 114th National Day.

དེ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ཚོགས་ཚུང་གི་གྲོས་འདེབས་གྲུང་ གསུང་གོས་ཞིབ་པར་གནང་
 གྱི་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ཏེ་ ཆ་འཛོག་གནང་
 སྐབས་ ཚོགས་གྲུལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༧ ཡོད་ས་ལས་ ༤༤ གིས་བརྟུབ་
 དང་ ༡ གིས་འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ མང་མོས་ཐོག་ལས་སྙན་ལུ་འདི་ ཆ་འཛོག་མཛད་
 གནང་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འོ་ལྟར་ཕྱིས་ཞིབ་སྟན་ལུ་ ༢༠༢༠-༢༠༢༡ ཅན་མ་དང་
 རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་ལས་འཛིན་ཆད་གྱི་ ལས་འབྲེལ་ཕྱིས་ཞིབ་སྟན་ལུ་འདི་
 མི་མང་གི་ཡིག་ཆ་སྟེ་ གསལ་བསྐྱགས་མཛད་དེ་ རྒྱལ་མའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ བསྐྱར་
 ཞིབ་སྟན་ལུ་ཕུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ དམངས་ཕྱིས་ཚོགས་ཚུང་ལུ་གནང་གྱི་ ལྷན་བཞུགས་
 མཚུག་བསྐྱུ་གནང་ཡི།

༡. གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་ཁར་གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ།

མི་རྗེ་སློན་ཆེན་གྱིས་ འཐུག་གི་ཅ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དང་འབྲེལ་ཕྱི་ གཞུང་གི་
 ཁྲིམས་བཟོ་དང་ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་ རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་དང་ མི་དབང་མངའ་བདག་
 རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་སར་ འཕུལ་དགོཔ་སྟེ་ཡོད་མི་དང་བསྟུན་ གྲ་སྒྲིག་བརྒྱབས་ཡོད་རུང་
 རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་ཐེངས་ ༡༡༤ པའི་ནང་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 གིས་ གནང་བའི་གསུང་བཤད་དེ་ ཉན་པའི་རྒྱལ་ལུ་ སྟན་ལུ་ཕུལ་ནིའི་བསམ་སྟོན་ བསྐྱར་
 བཅོས་སོང་ཡོད་པ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་ ཡོངས་རྫོགས་སྟེ་ མཁྱེན་དགོ་པ་
 ཅིན་ མི་དབང་མཆོག་གི་ སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ལུ་མཇལ་བ་ཅིན་ མཁྱེན་ཚུགས་ནི་དང་ དེ་
 ཡང་ དུས་ཅི་ རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་ ཐེངས་ ༡༡༤ པའི་ནང་ མི་དབང་མཆོག་གིས་
 ཉིང་སངས་ས་སྟེ་ གསུངས་ཡོད་པ་དང་།

The Prime Minister submitted that since the celebration of National Day in the year 2006, His Majesty the Druk Gyelpo had commanded on the quality of education, importance of good governance in eradication of corruption, emphasis on the accountability. During the National Day celebration in the year 2019, His Majesty commanded that for long term economic stability and security, an economic roadmap for the 21st century to be prepared. Furthermore, His Majesty issued the Royal Kasho on Education Reform and Civil Service Reform during the National Day in the year 2020.

Likewise, he submitted that this year, His Majesty the King during the 114th National Day clearly commanded on the need to solve any problems expediently. The Prime Minister reported that there is no way to present the annual report after listening to the Royal address. However, he said that in the circulated report, some of the changes were made on the future plan status.

Similarly, the Prime Minister stated that over the last 15 years, we had been receiving commands from His Majesty on good governance, discipline, and the deterioration of “nGar” in Bhutanese people. Therefore, it is very important for every Bhutanese to, for the sake of the country, to fulfill His Majesty’s aspirations. It was the combined responsibility of the government, the people, and

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ མི་དབང་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ ཤེས་རིག་གི་སྤྱི་ཚད་དང་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལུན་གྱི་གནས་སྟངས་ རན་ལྟ་རྩ་མེད་གཏང་དགོས་དང་ ཞི་གཡོག་པའི་འགན་ཁུར་དང་འགན་འཁུར་ལེགས་བསྐྱར་འབད་དགོས་པའི་ བཀའ་བྱ་ཚུ་ ཁ་གསལ་སྟེ་ གསུངས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཆད་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོ་འི་ རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་གྱི་སྐབས་ལུ་ཡང་ རྒྱལ་ཁབ་ཙུ་གཅིག་འགྲོ་དགོས་ཅིན་ དུས་རབས་ ༢༡ པའི་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ ལེགས་ཤོམ་བཟོ་དགོས་པའི་ བཀའ་བྱ་གནང་པའི་ལུ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོ་འི་ རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་ནང་ ཤེས་རིག་དང་ ཞི་གཡོག་ལེགས་བསྐྱར་འབད་དགོས་པའི་ བཀའ་ཤོག་ཡང་ གནང་ཡོད་པའི་ལུ་ བ་ཕུལ་ཡི།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ དུས་ཅི་ རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་ གཞུང་ ༡༡༤ པའི་ནང་ མི་དབང་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྤྱི་ཚད་མ་བདེམ་ ག་ཅི་ཡོད་ག་དང་ སྤྱི་ཚད་མ་བདེམ་ཡོད་མི་ཚུ་ འཕུལ་རང་ མ་སེལ་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ལས་ གནས་སྟངས་ ག་ཅི་བཟུམ་ལུ་ཐུག་འོང་ག་ ག་ར་ ཁ་གསལ་སྟེ་ གསུངས་ཡོད་པ་ལས་ ད་རེས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ་ འོགས་སུ་ཅིག་སྟེ་ ཕུལ་ནི་མེད་པ་དང་ ཨིན་རུང་ སྟན་ལུ་ཀི་དེ་བ་ཅིག་ བཟུམ་སྟེལ་ཕུལ་ཡོད་མི་དེ་ནང་ མ་འོངས་པའི་གནས་སྟངས་ཚུ་ བཅོམ་དུམ་ག་རེ་ བརྒྱབས་ཏེ་ཡོད་པའི་ལུ་ བ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་ གཞུང་ ༡༡༤ པའི་ནང་ མི་དབང་མཆོག་གི་ ཐུགས་ཀྱི་ ཆ་གུས་སྟོམ་ཤོས་གཅིག་ འདས་པའི་ ལོ་ ༡༥ དེ་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལུན་དང་སྤྱི་གཞིམས་ འབྲུག་མི་ཚུ་འི་རང་ཤུགས་ མར་ཉམས་སོང་ཡོད་མི་འདི་ ཨིན་མ་སྟེ་ གསུངས་ཡོད་པ་ལས་ འབྲུག་མི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་ རང་དོན་བྱུང་ལུ་སྦྱར་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐའ་དོན་ གདོང་ཁར་བརྩུགས་ཏེ་ མི་དབང་མཆོག་གི་ བཀའ་བྱ་བསྐྱབ་དགོས་

every institution to ensure good governance. Therefore, all must think extraordinary, get our acts together and need to work hard.

Lastly, the Prime Minister submitted that, the Government will strive to serve the Tsa-Wa-Sum with equity and dedication. He said that the next report to Parliament will be presented portraying a comprehensive scenario.(Annual Report of the State of the Nation are distributed separately)

9. Question Hour

During the 6th session of the third parliament, the members raised 48 oral-answer questions and didn't raise any written-answer questions to the ministries on various issues.

10. Closing Ceremony

The Sixth Session of the Third Parliament concluded on the 25th of December, corresponding to the 21st day of the 11th month of Iron Female Ox Year in the Presence of His Majesty the Druk Gyalpo. In accordance with the proceedings of the day, the Minister for Health on behalf of the Government, the Chairperson of the National Council, and the Opposition Leader submitted their words of gratitude to His Majesty the Druk Gyalpo.

འདི་ ག་ནི་བ་གལ་ཆེ་བའི་ཁར་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྷན་ སྤྱིང་སྤྱིང་བཟོ་ནིའི་འགན་ཁུར་
འདི་ གཞུང་དང་མི་མེར་ གཙུག་སྡེ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ཕོག་པ་ལས་ ག་ར་གིས་ གཅིག་
མཐུན་གཅིག་སྤྱིལ་གྱི་སློ་ལས་ ཕྱག་ལུ་ཚུ་ ཅ་འགོངས་གནང་དགོ་པའི་ཁུ་བ་སྤུལ་ཡི།

མཇུག་ར་ རྒྱལ་ཁྲིམས་གསལ་གྱི་གཉའ་ཤིང་གི་འོག་ལུ་ ད་རེས་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་
བྲང་བདེན་དང་ ལྷག་བསམ་ མཁ་དག་གི་སློ་ལས་ ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཅ་འགོངས་ཏེ་
ཅ་བ་གསུམ་ལུ་ ཕྱག་ཕྱིད་ཁུ་ཞིན་མ་ལས་ མ་འོངས་ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་ ཕྱག་ཕྱིད་ཁུ་
བའི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ སང་ཕོད་ སྤྱི་ཚོགས་གྱི་སྐྱེ་མདུན་ལུ་ སུལ་ནི་ཨིན་པའི་ཁུ་བ་སྤུལ་ཏེ་
རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལོ་བསྟར་སྟན་ཞུའི་ལས་རིམ་མཇུག་བསྟུ་གནང་ཡི། ༼རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལོ་བསྟར་སྟན་
ཞུའི་གི་དེབ་ སོ་སོ་སྡེ་ བཟུམ་སྡེལ་སྤུལ་ཡོད། ༽

༩. ངི་བཀོད་ལས་རིམ།

སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༤ པའི་ནང་ འཇུས་མི་ཚུ་གིས་ གཞུང་གི་ལྷན་
ཁག་ཚུ་ལུ་ དག་ཐོག་གི་ངི་བ་བསྟོམས་ ༢༥ བཀོད་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ཚུ་གིས་
དེ་བསྟུན་གྱི་ངིས་ལན་ཚུ་སྤུལ་ཏེ་ ངི་བཀོད་གྱི་ལས་རིམ་ཚུ་ མཐར་འཁྱུལ་ཅན་སྡེ་ འགོ་
འདྲེན་འཐབ་ཡོད།

༡༠. ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ་མཇུག་གོལ་གྱི་མཛད་རིམ།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ་འདི་ གནམ་ལོ་ལྷགས་མོ་གླང་ལོ་
ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༡ ལུ་འཇུག་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༢༥ ལུ་
མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ དབུ་བཞུགས་ཐོག་ལས་ མཇུག་བསྟུ་བའི་མཛད་རིམ་
སྐབས་ གཞུང་སྐྱོང་གི་འཇུས་མི་གསལ་བའི་སྒྲོན་པོ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་
ལྷན་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་ལུ་ བཀྲིན་དགའ་ཆོར་གྱི་ཁུ་བ་སྤུལ་ཡི།

The Speaker in his closing address conveyed a comprehensive summary of the deliberations of the Session, followed by the offering of Zhabten and TashiMoenlam.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Wangchuk Namgyel'.

(Wangchuk Namgyel)

SPEAKER

དེ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཐེངས་འདི་གི་ བྱ་སྒྲུའི་ལས་རིམ་དང་འབྲེལ་ གསུང་
 གོས་གནང་ཡོད་པའི་ གོས་བརྩད་ཚུ་ མི་མང་ལུ་སྟོན་སྟོན་ཞུས་ཞིན་མ་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལུ་ ཞབས་བཏན་དང་ བགྱིས་
 སྟོན་ལམ་ལུ་ཉེ་ ཚོགས་ཐེངས་ ༤ པ་འདི་ མཐར་འཁྱོལ་ཅན་སྟེ་ མཇུག་བསྟུ་གནང་
 ཡོད།

(Handwritten signature in black ink)

། དབང་ཕྱུག་ནམ་ཆུལ་།

ཚོགས་དཔོན།